

دین و زندگی پایه دهم و یازدهم ویژه کنکور ۱۴۰۱ منتشر شد.

درس اول

هدف زندگی

ضرورت
توجه
به
هدف
زندگی

الف- تقدم
هدف اصلی یا
فراموش کردن آن:

«در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست؛ اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست. (تقدم هدف اصلی زندگی بر اهداف فرعی) هیچ نکرده باشی؛ (= فرجام فراموشی هدف اصلی و «تقدم هدف‌های فرعی بر هدف اصلی زندگی» از نظر مولوی) و اگر جمله را به جا آری و آن را فراموش کنی، همچنان که پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی.

ب- پس آدمی در این عالم برای کاری آمده است، و مقصود آن است، (بیانگر هدفمند بودن خلقت انسان: «ما خلقناهم الا بالحق» و حدیث: «ای مردم هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا...») چون آن نمی گزارد، پس هیچ نکرده باشد. (مصدق زبان تلف کردن عمر: «والعصر انّ الانسان لفي خسر» - درس ۱ یازدهم)

ج- اهداف فرعی
را جایگزین
هدف اصلی
زندگی کردن:

اگر تو گویی اگر چه آن کاری که خدا مرابرا برای آن آفریده نمی کنم در عوض، چندین کار دیگر انجام می دهی، (اهداف فرعی را جایگزین هدف اصلی زندگی کردن) همچنان باشد که ۱- تو شمشیر جواهرنشانی که قیمت توان بر آن گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده‌ای کنی ۲- و یا دیگ زرین را بیآوری و در آن شلغم بیزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته‌ام! جای افسوس و خنده نباشد؟ (شناختن ارزش خود و فروختن خویش به بهای اندک = از دست دادن عزت)

برای چه تو را خلق کرده (اولین سؤال برتر: شناخت هدف زندگی - دعای امام سجاده) - درس ۱ یازدهم) و برای چه کار فرستاده است. (شناخت هدف زندگی - مفهوم شعر: امدنم بهر چه بود؟) - حق تعالی نیز تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که

جهان هدفمند

الف- در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد (معلول)؛ زیرا (یعنی خدایی که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی دهد. (توحید در ربوبیت)) خالق آنها خدایی حکیم است؛ (علت) ب- قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می کند و آفرینش جهان را «حق» می داند. از آن جمله می فرماید:

هدفمند بودن جهان خلقت

ج- موضوع

«وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْنِ
مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»

و ما آسمان‌ها و زمین
و آن چه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم،
آنها را جز به حق خلق نکردیم.

نگاه ویژه در این آیات، هدفمندی نظام خلقت، با نفی و اثبات چه واقعیت‌هایی بیان شده است؟

پیام
آیه

۱- قرآن کریم در این آیه، ابتدا با عبارت شریفه: «و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعبین»، به بازیچه آفریده شدن آسمان‌ها و زمین و تمامی موجودات وارد می کند و سپس با بیان عبارت: «ما خلقناهما الا بالحق»، آفرینش آنها را به «حق» معرفی می کند. (نفی و اثبات) ۲- حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین (ما خلقناهما الا بالحق)، به معنای هدف‌دار بودن خلقت آنهاست. این آیه، به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف و عبث نیست (و ما بینهما لاعبین) و هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. (ما خلقناهما الا بالحق) ۴- علت هدفمند بودن خلقت هر یک از موجودات (ما خلقناهما الا بالحق)، حکیم بودن خالق آنهاست که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی دهد.

ارتباط

(۱) این آیه و آیه: «أفحسبتم أنما خلقناكم عبثاً و أنکم لینالنا لآ ترعون»، بیانگر مفهوم: «ضرورت معاد لازمه حکمت الهی» است. (درس ۴ دهم) (۲) «نفی عبث آفرینی جهان» و «به حق آفریده شدن آسمان‌ها و زمین»، بیانگر «توحید در ربوبیت» است. (درس ۲ دوازدهم)

توجه

از ابتدای مطالعه دین و زندگی، نیازی به خواندن بخش ارتباط (۱) و (۲) و ... نمی باشد. توصیه می شود ارتباط آیات و احادیث را زمانی مطالعه نمایید که این مطالب را آموخته باشید.

الف- حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدف‌دار بودن خلقت آنهاست.

نحوه
آفرینش
جهان:

مفهوم
حق بودن
آفرینش:

ب- این آیه به خوبی دلالت بر این دارد که (جهان آفرینش بی‌هدف نیست (و ما بینهما لاعبین) براساس برنامه حساب‌شده‌ای (طرح و نقشه و تقدیر الهی) به این جهان گام نهاده است و هر موجودی (و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. (ما خلقناهما الا بالحق - توحید در ربوبیت))

ج- انسان نیز مانند موجودات دیگر، (از این قاعده کلی (ما خلقناهما الا بالحق) جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است. و گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف (قرب الهی) به او داده شده است. (الدنيا مزرعة الآخرة)

دخان

۳۸ و ۳۹

موضوع

هدفمند بودن خلقت انسان

ای مردم .... هیچ کس بیهوده آفریده نشده (و ما بینهما لاعین - علت) تا خود را سرگرم کارهای لهُو کند. (معلول)
و او را به خود واگذاشته‌اند (علت) تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد. « (معلول)

د. از این رو، حضرت علی (ع) هرگاه که
مرز مرا معظه می‌گرد، معمولاً سخن
خود را با این عبارات آغاز می‌کرد:

نگاه ویژه

مطابق فرمایش امام علی (ع)، چرا انسان نباید خود را سرگرم کارهای لهُو کند؟ و چرا هیچ کس نباید به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد؟

پیام آیه

- این فرمایش امام علی (ع) بیانگر این حقیقت است که انسان نیز مانند موجودات دیگر، به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. هدفی که گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است.
- از دیدگاه امام علی (ع)، علت منع شدن انسان از سرگرم شدن به کارهای لهُو، بیهوده نبودن خلقت او (و ما بینهما لاعین) است و دلیل نپرداختن به کارهای لغو و بی‌ارزش، واگذار نشدن او به خودش می‌باشد.

ارتباط

این فرمایش امام علی (ع)، تأکیدی بر مفهوم آیات شریفه: «و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ ما بَیْنَهُمَا لِاعْبِینَ ما خلقناهما آلّا بِالْحَقِّ» است. در کلامی دیگر از امام علی (ع)، دلیل نپرداختن به کارهای لغو و بی‌ارزش این چنین آمده: «لَنْه لَیْسَ لِأَنْفُسِکُمْ ثَمَنَ آلّا الْجَنَّةَ فَلَا تَبِيعُوها لِآبِها» (درس ۱۱ یازدهم)

البته میان هدف انسان و موجوداتی همچون حیوانات و گیاهان، تفاوت‌هایی وجود دارد. تفاوت‌هایی که باز می‌گردد به (۱- ویژگی‌های خاص انسان (فطری) ۲- تمایز او از سایر موجودات

بشناسد (با نیروی عقل = آگاهانه و اکتسابی)

الف- انسان خود باید هدف از خلقت خود را و آن را انتخاب کند (با نیروی اراده و اختیار)

و به سوی آن گام بردارد؛ (مصدق آیه: «انّا هدیناه السَّبیلَ اَما شاکراً و اَما کفوراً»)

۱- اختیاری بودن اهداف انسان:

به سوی هدف خود حرکت می‌کنند. (حرکت جبری و ناآگاهانه و غیراکتسابی - یک تقدیر الهی)

۱- دانۀ گندم به صورت طبیعی در جهت رسیدن به هدف نهایی خود یعنی

مثلاً

تبدیل شدن به خوشه‌ای با دانه‌ها دانه حرکت می‌کند (حرکت جبری و غیر ارادی)

۲- و یا نهال کوچک خرما در مسیر رسیدن به نخلی تنومند پیش می‌رود.

ب- در حالی که گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی

تفاوت میان هدف انسان و سایر موجودات:

الف- برخلاف حیوانات و گیاهان که استعدادها محدود مادی دارند،

۲- جامع بودن اهداف انسان:

مجموعه‌ای فراوان از استعدادها مادی و معنوی است. (تنوع استعدادها انسان، علت نیازمندی او به هدف‌های جامع‌تر است)

ب- انسان به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی (جامع) است که از طریق آن، استعدادها گوناگون خویش را به کمال رساند.

۱- دارای روحیه‌ای بی‌نهایت‌طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود،

بلکه روز به روز افزون می‌گردد.

الف- انسان ۲- او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود. (میل به کمالات بی‌نهایت - ضرورت معاد لازمه حکمت الهی - درس ۴ دهم)

۳- این انسان بی‌نهایت‌طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ هدف‌هایی پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده‌ی.

۳- توقف‌ناپذیری اهداف انسان:

ب- در حالی که گیاهان و حیوانات محدودی دارند (علت)

۱- هدف‌های محدودی دارند (معلول)

۲- و هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال می‌رسند، چنان‌که گویی راهشان پایان یافته است.

اختلاف در انتخاب هدف

وقتی به دنیای انسان‌ها می‌نگریم، با دنیای حیرت‌انگیزی مواجه می‌شویم؛

الف- تنوع هدف‌ها:

۱- میل بی‌نهایت‌طلب انسان

۲- و استعدادها فراوان مادی و معنوی اوست

کدام انتخاب درست و همسو با و کدام یک این گونه نیست؟

چنان اختلافی در هدف‌ها وجود دارد

کسانی به دنبال پول و ثروت‌اند، برخی دل به کشف اسرار جهان سپرده‌اند، برخی به دنبال جاه و مقام‌اند،

به طور مثال: دسته‌ای خدمت به خلق را سرلوحه زندگی خود قرار داده‌اند، گروهی به هنرمندی و نقش آفرینی در عرصه‌های

هنری می‌اندیشند، گروهی نیز در آرزوی قهرمانی در ورزش، پیوسته می‌کوشند و...

هر کس با بیش و نگرش (جهان‌بینی) خاص خود به سراغ هدفی می‌رود.

ب- منشأ اختلاف در هدف‌ها:

اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت‌طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعدادها

به طور مثال: گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. (هر سبکی از زندگی، ریشه در اندیشه‌های خاصی داشته و از جهان‌بینی ویژه‌ای سرچشمه می‌گیرد. - درس ۳ دوازدهم)

کسی هم که فکر می‌کند با داشتن شهرت می‌تواند به این نتایج برسد، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد.

پس این اختلاف در هدف‌ها (معلول)، ریشه در نوع نگاه و اندیشه (جهان‌بینی) انسان دارد. (علت) (همین تفاوت در نگاه و اندیشه انسان‌ها، زمینه‌ساز نیازمندی به معیارهای انتخاب هدف‌های اصلی است.)

معیارهای انتخاب هدف‌های اصلی

الف- با توجه به تفاوت نگاه و اندیشه انسان‌ها، معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با ۱- میل بی‌نهایت طلب و ۲- استعداد‌های متنوع انسان را مشخص کنیم. برای اینکه بتوانیم با نگاهی درست، هدف‌های خود را انتخاب کنیم، نیازمند معیار و ملاک هستیم؛

ب- بدین وسیله (با کمک گرفتن از معیارهای صحیح)، هدف‌های زندگی را به درستی بر خواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آنها صرف خواهیم کرد.

ج- خدای رحیم و مهربان، در قرآن کریم، ۱- در این مورد ما را هدایت و راهنمایی می‌کند ۲- و معیار انتخاب هدف را مشخص فرموده ۳- و آثار و نتایج آن را نیز یادآور شده است؛

تدبیر در قرآن

برای رسیدن به معیارهای انتخاب هدف، در ترجمه آیات تدبیر کنید و با تأمل در آنها و ارتباط دادن آنها به یکدیگر، پیام‌ها را تکمیل کنید و آیاتی را که این پیام‌ها از آنها استخراج می‌شوند، مشخص نمایید.

- * «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»
- * «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.»
- * «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.»
- * «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»
- * «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع الحساب است.»
- * «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»

پیام:	آیات مرتبط با پیام:
۱- برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها محدود و پایان‌پذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند.	آیه ۱۸ اسراء
۲- اگر کسی این هدف‌ها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.	آیه ۱۸ اسراء
۳- اگر کسی فقط این هدف‌ها را انتخاب کند، در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است.	آیات ۱۸ اسراء و ۲۰۰ بقره
۴- برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.	آیات ۱۹ اسراء و ۶۰ قصص
۵- اگر کسی این هدف‌ها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند و مؤمن باشد، به هدف خود خواهد رسید.	آیه ۱۹ اسراء
۶- هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.	آیه ۶۰ قصص
۷- هدف‌های پایان‌پذیر همان هدف‌های دنیوی هستند.	آیات ۱۸ اسراء و ۶۰ قصص
۸- اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.	آیات ۲۰۱ و ۲۰۲ بقره
۹- اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.	آیات ۱۸ اسراء و ۲۰۰ بقره

نتیجه: برنامه‌ریزی انسان باید در برگزیده اهداف اخروی و اهداف دنیوی باشد و به گونه‌ای تنظیم شود که اهداف اخروی اصل قرار گیرند و هدف‌های دنیوی پیرو و تابع آنها باشند. (نکته طلایی: آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، به همین مفهوم هم اشاره دارد.)

پیام آیه:	آیه:
۱- در این آیه، دنیا و دل‌بستگی‌های آن، «زودگذر و موقتی» معرفی شده است. (و ما هذه الحیاه الدنیا الا لهو و لعب)	۱- «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»
۲- بر اساس این آیه، اگر کسی تنها زندگی زودگذر دنیوی را انتخاب کند، مشمول دو چیز می‌شود: الف- در این دنیا متناسب با اراده خداوند، به بخشی از خواسته‌های دنیایی خود می‌رسد. ب- در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است.	(اسراء، ۱۸)
۳- بر اساس این آیه، در میزان بهره‌مندی دنیاخواهان از نعمت‌های دنیوی، اراده الهی حاکم است نه اراده اشخاص.	«مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَذْمُورًا»
۴- دنیاطلبان فقط به بخشی از خواسته‌ها و اهداف دنیوی و مادی خود می‌رسند. (آن مقدار از آن را که بخواهیم می‌دهیم)	
۵- «ورود با خواری و سرافکندگی در دوزخ»، سرانجام دنیاطلبان و غافلان از آخرت است که مشمول اراده الهی شده‌اند.	
ارتباط (۱): این آیه با توجه به کلمه اراده الهی، بیانگر «توحید در ربوبیت» و «قضای الهی» است. (درس ۲ و ۵ دوازدهم)	
ارتباط (۲): این آیه، به سنت عام امداد الهی اشاره دارد که ناشی از رحمت الهی است. (درس ۶ دوازدهم)	
تناسب معنایی (۱): این آیه و آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.»، به هدف‌های «فرعی و پایان‌پذیر» اشاره دارند.	
تناسب معنایی (۲): این آیه و آیه شریفه: «کلا نمد هؤلاء و هؤلاء من عطاء ربک و ما کان عطاء ربک محظورا»، به سنت امداد عام الهی اشاره دارند. (درس ۶ دوازدهم)	

پیام آیه:	آیه:
<p>۱- بر خلاف سعی و تلاش افراد برای اهداف زودگذر دنیوی در آیه قبل، که ممکن است نتیجه بخش باشد، براساس این آیه، اگر کسی هدف‌های اخروی و پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.</p> <p>۲- تعبیر قرآنی: «پاداش داده خواهد شد»، شامل کسی می‌شود که سه شرط داشته باشد: الف- آخرت را خواهد و هدفش رسیدن به سعادت اخروی باشد. ب- برای رسیدن به آن سعی و تلاش کند. ج- به هدف خود ایمان داشته باشد.</p> <p>۳- شرط پذیرش تلاش‌های دنیوی، «ایمان» است و شرط سعادت اخروی، «تلاش و ایمان» است.</p> <p>ارتباط (۱): طلب سرای آخرت در این آیه، بیانگر دیدگاه معتقدین به معاد درباره مرگ است. (درس ۳ دهم)</p> <p>ارتباط (۲): سعی و کوشش انسان برای سعادت اخروی، بیانگر «اولین پیامد اعتقاد به معاد یعنی ایجاد انگیزه فعالیت و کار در زندگی» و همچنین بیانگر «توحید عملی از جنبه فردی» است. (درس ۳ دهم و ۳ دوازدهم)</p> <p>ارتباط (۳): این آیه، به سنت امداد خاص خداوند یا توفیق الهی اشاره دارد که ناشی از رحمت الهی است. (درس ۶ دوازدهم)</p> <p>تناسب معنایی: این آیه و سه آیه دیگر که در زیر آمده است، به بیان معیارهای هدف‌های «اصلی» پرداخته‌اند.</p>	<p>۲- «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.» (اسراء، ۱۹)</p> <p>«وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا»</p>
<p>۱- در آیات ۲۰۰ تا ۲۰۲ بقره، انسان‌ها در زمینه یاد خدا به دو دسته تقسیم می‌شوند. دسته اول کسانی هستند که تنها به مواهب مادی دنیا نظر دارند و حتی در دعاها خود نیز به غیر از نعمت‌های دنیوی چیز دیگری از خدا نمی‌خواهند.</p> <p>۲- در این آیه، دنیاطلبان، خدا را فقط برای رفع نیازهای دنیوی خود یاد می‌کنند و از او فقط دنیا را می‌خواهند.</p> <p>۳- خداوند در این آیه اعلام می‌کند که هر کس که فقط دنیا را بخواهد، در آخرت نصیب و بهره‌ای نخواهد داشت.</p> <p>۴- براساس این آیه، اگر هدف‌های دنیوی در زندگی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.</p> <p>۵- اگر کسی فقط هدف‌های مادی و پایان‌پذیر را انتخاب کند، در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است.</p> <p>تناسب معنایی: این آیه و اولین آیه این قسمت، یعنی آیه شریفه: «کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند در همین دنیا حاصل کارهایشان را به آنان می‌دهیم و کم و کاستی نخواهند دید. اینان در آخرت جز آتش دوزخ ندارند...»، در پیام‌های (۴) و (۵) همین قسمت و همچنین بیانگر «سنت امداد» مشترک می‌باشند. (درس ۶ دوازدهم)</p>	<p>۳- «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.» (بقره، ۲۰۰)</p> <p>«فَبِمَنْ تَلَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ»</p>
<p>۱- دسته دوم در زمینه یاد خدا کسانی هستند که پروردگار خود را به زبان می‌آورند و از او سه چیز می‌خواهند: هم در دنیا به آنها «نیکی» بدهد و هم در آخرت به آنها «نیکی» بدهد و آنها را از آتش جهنم حفظ کند.</p> <p>۲- درخواست‌های این دو دسته، دو فرق با یکدیگر دارد: اول اینکه گروه نخست فقط دنیا را می‌خواهد و گروه دیگر هم دنیا و هم آخرت را می‌خواهد. دوم اینکه دنیاطلبان تنها خواستار لذت‌های دنیا هستند ولی اهل ایمان از بین لذت‌های دنیا فقط آنچه را که «حسنة» است می‌خواهند یعنی چیزی که واقعاً خوب و نیکو باشد.</p> <p>۳- بر اساس این آیه، اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شود.</p> <p>ارتباط: این آیه، بیانگر «راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او»، از راه‌های تقویت اخلاص است. (درس ۴ دوازدهم)</p>	<p>۴- «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.» (بقره، ۲۰۱)</p> <p>«وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ»</p>
<p>۱- خداوند در دو آیه قبل، به کسی که فقط دنیا را بخواهد، اعلام کرد که در آخرت نصیبی و بهره‌ای نخواهد داشت، ولی در این آیه، به هر کس که دنیا و آخرت را با هم درخواست کند، اعلام می‌کند که در دنیا در مقابل اعمالی که انجام می‌دهد، به او نصیب و بهره‌ای داده می‌شود و در آخرت هم خداوندی که در حسابرسی سریع است پاداش او را خواهد داد و هر چه زودتر به حساب اعمال بندگان خود خواهد رسید.</p> <p>۲- براساس این آیه، اگر کسی هدف‌ها و دلبستگی‌های اخروی و پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی خود برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.</p> <p>۳- سریع الحساب یکی از نام‌های نیکوی خداوند متعال است، و از آنجایی که هیچ قیدی ندارد، اطلاقش هم شامل دنیا می‌شود و هم شامل آخرت، و هر عملی که بنده‌اش انجام دهد چه از حسنات باشد و چه غیر آن، جزایش را درست و مطابق عملش می‌دهد.</p>	<p>۵- «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.» (بقره، ۲۰۲)</p> <p>«أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَ اللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ»</p>
<p>۱- براساس این آیه، تمام نعمت‌های دنیوی که خداوند در اختیار انسان قرار داده کالای زینتی است که زندگی دنیوی را زینت داده است. و نعمت‌هایی که نزد خدا است به خاطر جاودانه بودنشان بهتر و پایدارتر هستند.</p> <p>۲- با دقت در بهتر و پایدارتر بودن نعمت‌های اخروی، هر انسان عاقلی می‌فهمد که نباید نعمت‌های زودگذر دنیوی را بر نعمت‌های جاودانه اخروی ترجیح دهد.</p> <p>۳- پیام این آیه شریفه این است که هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.</p> <p>۴- براساس این آیه، هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی، پاسخگوی استعدادها مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.</p> <p>۵- این آیه، میزان دل‌بستگی ما به اهداف فرعی را نشان می‌دهد تا هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.</p> <p>۶- بر اساس این آیه، معیار تشخیص هوشمندی افراد، انتخاب هدف‌های بهتر و پایدارتر در زندگی خود است.</p> <p>تناسب معنایی: این آیه و آیه شریفه: «و ما هذه الحياة الدنيا إلا لهو و لعب و إن الدار الآخرة لهي الحيوان»، به کم ارزش بودن زندگی دنیا و برتر بودن حیات اخروی انسان اشاره دارند.</p>	<p>۶- «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟» (قصص، ۶۰)</p> <p>«وَمَا أَوْتِيتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ زِينَتُهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَ أَبْقَىٰ أَفَلَا تَعْقِلُونَ»</p>

الف- همان طور که با تدبّر در آیات دیدید، اینجا سخن از هدف‌های اصلی و فرعی است، که هر دو خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند.

میزان توجه به هدف‌های فرعی:

ب- مهم این است که ۱- هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم (مصدق آیه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعد الله ثواب الدنیا و الآخرة») و آیات: «ای دوست شکر بهتر یا آنکه شکر سازد...» مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند

۲- و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که (مصدق این سخن: «اگر جمله را به جا آری و آن را فراموش کنی») و از رفتن به سوی کمالات بازدارند.

ج- تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا (نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است). تمایلات دانی لازمه زندگی در دنیا هستند و بدون آنها نمی‌توان زندگی کرد یا زندگی سخت می‌شود. برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم فقط باید توجه کنیم که (و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار بازمانیم. آیه: آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است).

برترین هدف

حتماً این مصرع از شعر زیبای مولوی را شنیده‌ای کمی گوید:

موضوع برترین هدف

«چون که صد آمد نود هم پیش ماست»

نگاه ویژه این مصرع چه کاربردی دارد؟ و بیانگر چه مفهومی است؟

۱- این مصرع را به صورت یک ضرب‌المثل در جایی که یک چیز، جامع و در بر دارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌کنند.
۲- این مصرع بیانگر آن است که به میزانی که هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.
۳- با استناد به پیام این مصرع می‌توان گفت که با انتخاب خداوند که برترین و اصلی‌ترین هدف ما است، هم روح پایان‌ناپذیر انسان سیراب می‌شود و هم زمینه شکوفا شدن استعدادهاى متنوع مادی و معنوی او فراهم می‌شود.

پیام

هدف برتر و جامع‌تر:

تناسب معنایی

۱- معمولاً آدم‌های زیرک و هوشمند هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند».
۲- آیات شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا...» و «من کان یرید العزة...»، از مصادیق هدف‌های برتر و جامع‌تر و در بر دارنده مفهوم این مصرع می‌باشند.

ب- برخی هدف‌های زندگی، نیز این گونه‌اند؛ یعنی (در بر دارنده هدف‌های دیگر نیز هستند (مصدق آیه: «من کان یرید العزة فله العزة جمیعاً» - درس ۱۱ یازدهم) و رسیدن به آنها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست. (مصدق آن، آیتی که بیانگر هدف‌های اخروی هستند.)

ج- به میزانی که این گونه هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند (علت)، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند. (معلول)

د- معمولاً آدم‌های زیرک و هوشمند، هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند».

سؤال: به نظر شما در میان هدف‌های اصلی، برترین و کامل‌ترین هدف کدام است؟ هدفی که رسیدن به آن مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز باشد؟

با توجه به دو ویژگی («متنوع بودن استعدادهاى انسان») اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، (بهبتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، و «بی‌نهایت‌طلبی او») آن هدف، کامل‌تر است.

برترین و کامل‌ترین هدف:

همه استعدادهاى متنوع ما را دربرگیرد (جامع بودن) و در جایی متوقف نشود (بی‌نهایت‌طلبی) و نهال وجود ما را به درختی پر بار و زیبا تبدیل کند به طوری که سراسر وجود ما را شادابی، بالندگی، شور و نشاط فرا گیرد.

ایشان رشد و تکامل خود را زیر نظر و با تربیت (هدایت معنوی) پیامبر اکرم (ص) آغاز کرد و جلوه‌گاه همه کمالات و زیبایی‌ها شد. وقتی به شخصیت ایشان می‌نگرید، می‌بینید که ایشان در میدان علم و دانش، رشادت و جنگاوری، سخنوری و خطابه، مهربانی و دوستی، پهلوانی و جوانمردی، نیایش و عبادت، حق‌طلبی و عدالت، پس از رسول خدا (ص) بی‌نظیر است. راستی ایشان چه چیزی را مقصود و هدف خود قرار داده که به همه این زیبایی‌ها دست یافته است؟ (مصدق عملی آیه صفحه بعد)

الف- هرکس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در ذات خود (به صورت فطری) (تا به آن منبع و مبدأ نرسد، آرامش نیافته و از پای نخواهد نشست.

ب- همان سرچشمه و خالق همه کمالات و زیبایی‌هاست؛ (توحید در خالقیت) او که خود نامحدود است و کمالات و خوبی‌هایش حد و اندازه ندارد. پس مقصود و هدف نهایی ما خداوند است. (معلول) هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود. (علت)

مقصود و هدف نهایی ما:

ج- به راستی (جز او چه کسی و چه چیزی می‌تواند برترین و اصلی‌ترین هدف ما باشد؟ (مصدق آیات: «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟...»)

چه کسی جز او می‌تواند (روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند و زمینه شکوفا شدن استعدادهاى متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد؟ (آیه: «فعد الله ثواب الدنیا و الآخرة»)

د- اگر روح انسان (بی‌نهایت‌طلب است) و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد، شایسته است که تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد.

۱- نزدیکی مکانی و ظاهری (مادی) نیست. چه بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند ولی هیچ نزدیکی

الف- البته نزدیکی و تقرب به خداوند، (عندالله)

جنس
نزدیکی
به خدا:

۲- نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی (معنوی) است، همان طور که دوری از او هم بدترین نوع دوری است.

ب- خدا سرچشمه زیباییها و خوبیهاست و انسانها به میزانی که زیباییها و خوبیها را کسب کنند (علت) به خدا نزدیکتر می‌شوند. (ملول)

۱- هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند (ثواب الدنیا)

۲- و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا (إِنَّ الصَّلَاةَ ... لَشَهْرٌ رَبِّ الْعَالَمِينَ - حَسَنٌ فَاعِلِي - اخلاص) انجام می‌دهند، الف- جان و دل خود را به خداوند نزدیکتر می‌کنند ب- و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند. (مفهوم آیه زیر)

الف- افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود

نساء
۱۳۴

موضوع

هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد
نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

«مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا
فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

نگاه ویژه

پیام
آیه

- ۱- مفهوم کلی این آیه، به برترین و کاملترین هدف اصلی انسان (فعد الله ثواب الدنيا والآخرة) اشاره دارد.
- ۲- افراد زیرک با انتخاب خدا (فعد الله) به عنوان هدف اصلی زندگی، با یک تیر چند نشان می‌زنند. هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند (ثواب الدنیا) و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را برای رضای خدا انجام می‌دهند (اخلاص)، جان و دل خود را به خداوند نزدیکتر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند. (فعد الله ثواب الدنيا والآخرة)
- ۳- براساس این آیه، اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی (فعد الله)، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند. (من كان يريد ثواب الدنيا)
- ۴- اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید. (فعد الله ثواب الدنيا والآخرة)
- ۵- به میزانی که هدف اصلی ما برتر و جامع‌تر باشد (فعد الله)، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد. (ثواب الدنيا والآخرة).

تناسب
معنایی

- ۱- این آیه، از نظر مفهومی با ابیات: «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟...» که بیانگر برترین هدف انسان و مقصد نهایی او یعنی تقرب و نزدیکی به خداست، تناسب معنایی دارد.
- ۲- این آیه، مصداق این مصراع از شعر: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» و عبارت: «با یک تیر چند نشان زدن» است.

ب- به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، (ثواب الدنیا و الآخرة)

ج- البته این هدف، (نزدیکی به خدا) همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همان‌طور که دستیابی به گوهرهای گران‌قدر در باها، پشتکاری شگرف می‌خواهد. (عزم)

نتیجه
انتخاب
هدف
اصلی:

مولوی

موضوع

«ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟
ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو؟
ای عقل تو به باشی در دانش و در بیش؟
خوبی قمر بهتر، یا آن که قمر سازد؟
یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟
یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟»

نگاه ویژه

پیام
ابیات

- ۱- مفهوم کلی این ابیات، به انتخاب خداوند به عنوان برترین و اصلی‌ترین هدف انسان اشاره دارد.
- ۲- برترین هدف انسان خداوند است چراکه تنها اوست که می‌تواند روح پایان‌ناپذیر (بی‌نیابت طلب) انسان را سیراب کند و زمینه شکوفاشدن تمامی استعدادهای متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد.
- ۳- با انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی زندگی، می‌توان با یک تیر چند نشان زد. هم می‌توان از بهره‌های مادی زندگی استفاده کرد و هم با انجام تمام کارهای دنیوی خود در جهت رضای خدا، جان و دل خود را به خداوند نزدیکتر کرد و سرای آخرت خویش را نیز آباد نمود.
- ۴- مقصود و هدف نهایی ما خداوند است، زیرا تنها او سرچشمه و خالق همه کمالات و زیباییهاست (شکر سازد، قمر سازد، صد نرگس تر سازد، صد عقل و نظر سازد)؛ و هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.

تناسب
معنایی

این ابیات و آیه شریفه: «من كان يريد ثواب الدنيا فعند الله ثواب الدنيا والآخرة»، به انتخاب خداوند به عنوان جامع‌ترین و برترین هدف انسان، اشاره دارند.

تذکیر

به نظر شما برنامه زندگی روزانه من و شما بایستی چگونه تنظیم شود تا بر اساس آیه زیر، تمامی اعمال و زندگی ما برای خدا باشد؟

پیام آیه:	آیه:
<p>۱- هدف اصلی در زندگی انسان یا برترین هدف اصلی او، باید خداوند باشد.</p> <p>۲- براساس این آیه، هر حرکت و عملی که از ما سر می‌زند (صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي) باید برای کسب رضایت خداوند (لِله = نیت خالص) و براساس معیارهای دینی (انجام آن به شکل صحیح) صورت گیرد.</p> <p>۳- با آنکه نماز، جزو عبادات است، ولی در این آیه، جدا ذکر شده تا اهمیت آن را نشان دهد. (إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي)</p> <p>۴- انسان‌های مخلص، مسیر طبیعی (مرگ و حیات) و مسیر عبادی خود (نماز و نُسُك) را فقط برای خداوند عالمیان می‌دانند.</p> <p>۵- ضرورت و دلیل اینکه تمامی عبادات ما باید برای خدا و کسب رضایت او (لله) باشد، این است که ربوبیت و تدبیر جهان فقط توسط خداوند صورت می‌گیرد. (لله رَبُّ الْعَالَمِينَ)</p> <p>ارتباط (۱): مفهوم اصلی این آیه، اخلاص در بندگی است. اخلاص در کاربرد دینی بدین معناست که شخص عملش را فقط برای رضای خداوند (حَسَن فاعلی) و همان‌گونه که او دستور داده است، انجام دهد. (حَسَن فعلی) (درس ۴ دوازدهم)</p> <p>ارتباط (۲): عبارت شریفه: «إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي»، بیانگر «توحید عملی فردی» و عبارت شریفه: «لِله»، بیانگر «اخلاص در بندگی» و عبارت شریفه: «رَبُّ الْعَالَمِينَ»، بیانگر «توحید در ربوبیت» است. (درس ۳ و ۴ دوازدهم)</p> <p>تناسب معنایی: این آیه و آیه شریفه: «قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُكُمْ بَوَاحِدَةً أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ...»، به اخلاص در بندگی اشاره دارند. (درس ۴ دوازدهم)</p>	<p>«قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»</p> <p>(انعام، ۱۶۲)</p> <p>«بگو نماز، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.»</p>

اندیشه و تحقیق

۱	<p>شعر «چون که صد آمد، نود هم پیش ماست» چه ارتباطی با موضوع هدف زندگی دارد؟ این مصرع را به صورت یک ضرب‌المثل در جایی که یک چیز، جامع و در بردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌کنند. برخی هدف‌های زندگی، نیز این‌گونه‌اند؛ یعنی در بردارنده هدف‌های دیگر نیز هستند و رسیدن به آنها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست. به میزانی که این‌گونه هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.</p> <p>دلیل بیاورید: الف) زیرک‌ترین افراد این جهان، مؤمنان هستند.</p>
۲	<p>زیرا با انتخاب خداوند به عنوان هدف نهایی خود هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.</p> <p>ب) کسی که هدف اصلی زندگی خود را ثروتمند شدن قرار دهد، دچار خسران می‌شود.</p> <p>زیرا این هدف: ۱- تنها پاسخگوی برخی از استعدادها مادی انسان است. ۲- کسی که این هدف را بر می‌گزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد. ۳- اصل قرار دادن این هدف در زندگی، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شود.</p>
۳	<p>شخصی می‌گوید: «لازمه تقرب به خدا این است که کارهایی مانند کسب مال و ثروت که از امور فرعی هستند، کنار گذاشته شود» با او موافقت یا خیر؟ چرا؟ با کار او مخالفیم، زیرا هدف‌های فرعی برای زندگی ما ضروری هستند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند. تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.</p>
۴	<p>حکایت زیر را بخوانید و با توجه به آن به سؤال پاسخ دهید.</p> <p>«مسافری در سفر خود به یک دو راهی رسید. از پیرمردی که در آنجا نشسته بود پرسید: من از کدام یک از این دو راه باید بروم؟ پیرمرد گفت: قصد داری به کجا بروی؟ مسافر جواب داد: نمی‌دانم! پیرمرد گفت: وقتی نمی‌دانی به کجا می‌خواهی بروی، تفاوتی نمی‌کند که کدام راه را انتخاب کنی!» به نظر شما این حکایت، با کدام یک از بخش‌های درس در ارتباط است؟ چرا؟</p> <p>این حکایت، مربوط به بخش اول درس یعنی اهمیت «توجه به هدف زندگی» می‌باشد. اگر کسی به هدف اصلی زندگی خود که برای آن آفریده شده توجه نکند و به جای رسیدن به آن برای هر هدف دیگری تلاش کند، هیچ کاری نکرده است. این عمل، به تعبیر مولانا همانند این است که پادشاهی تو را به دهی فرستاده برای انجام کار معینی، اگر تو بروی و صد کار دیگر انجام دهی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی انجام نداده ای، گویی که هیچ کاری نکرده‌ای.</p>

خلاصه کامل درس ۱

<p>← تو را باک نیست: اگر جمله چیزها را فراموش کنی و هدف را فراموش نکنی</p> <p>← هیچ نکرده باشی: اگر جمله را به جا آری و هدف از آفرینش را فراموش کنی</p> <p>← مثل کسانی که هدف اصلی زندگی را فراموش کرده‌اند: رفتن به دهی به دستور پادشاه و انجام ندادن کار او و انجام دادن کارهای دیگر</p> <p>← تو را برای کارهای دیگر نیافریده‌اند: انجام دادن کارهای دیگر به جای آن کاری که برای آن آفریده شده‌ای.</p> <p>← مثال برای جایگزین کردن هدف: شمشیر جواهر نشانی را ساطور گوشت گندیده‌ای کنی. در دیگ زرین شلغم بپزی و بگویی من اینها را معطل نگذاشته‌ام.</p> <p>← جای افسوس و خنده باشد: انجام کارهای دیگر به جای پرداختن به هدف اصلی زندگی.</p>	<p>اهمیت هدف زندگی از نظر مولوی:</p>
<p>← دلیل هدفمند بودن تک تک مخلوقات: حکیم بودن خالق آنها که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد.</p> <p>← ۱- ردّ عبث آفرینی و بی‌هدف بودن موجودات (و ما بینهما لا عبین)</p> <p>← ۲- آمدن مخلوقات به جهان براساس برنامه حساب شده‌ای و حرکت به سوی هدف حکیمانه‌ای</p> <p>← ۳- حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین (ما خلقناهما الا بالحق) = هدفدار بودن آنها</p>	<p>هدفمندی جهان:</p>
<p>← ۱- سرگرم نشدن به کارهای لهو: به دلیل به بیهوده آفریده نشدن هیچ کسی</p> <p>← ۲- نپرداختن به کارهای لغو: به دلیل واگذاشته نشدن او به خودش</p> <p>← ۱- برخلاف حرکت طبیعی گیاهان و غریزی حیوانات به سوی هدف، انسان باید هدفش را انتخاب کند.</p> <p>← ۲- انسان به دلیل داشتن استعدادهای متنوع مادی و معنوی، به دنبال هدف‌های جامع است.</p> <p>← ۳- انسان به دلیل داشتن روحیه بی‌نهایت‌طلبی، به دنبال هدف‌های پایان‌ناپذیر است.</p> <p>← ریشه این تفاوت‌ها: ویژگی‌های خاص انسان (یا امور فطری) و تمایز او از سایر موجودات است.</p>	<p>در مورد انسان: ۱- هدفمند بودن خلقت انسان مانند سایر مخلوقات ۲- گام نهادن در این دنیا، فرصت داده شده به او برای رسیدن به آن هدف است.</p> <p>موعظه امام علی (ع) به مردم:</p> <p>تفاوت‌های میان هدف انسان و سایر موجودات:</p>
<p>← پیامد اختلاف در هدف‌ها: ایجاد سردرگمی می‌شود که کدام هدف پاسخ‌گوی «بی‌نهایت‌طلبی» و «تنوع استعدادهای انسان» است.</p> <p>← منشأ اختلاف هدف‌ها: نوع نگاه و اندیشه انسان‌ها</p> <p>← دلیل نیازمندی به معیار و ملاک: تا بتوانیم با نگاهی درست هدف‌های همسو با بی‌نهایت‌طلبی انسان و استعدادهای متنوع او را تشخیص دهیم.</p> <p>← برخورد قرآن کریم در تعیین معیار هدف‌ها: راهنمایی ما و مشخص کردن معیارهای انتخاب هدف اصلی از هدف‌های فرعی و یادآوری نتایج آنها</p> <p>← این هدف‌ها خوب و برای زندگی ما ضروری هستند.</p> <p>← دل بستن به آنها نباید مانع رسیدن به هدف‌های اصلی و کمالات شود.</p>	<p>اختلاف در انتخاب هدف:</p> <p>میزان توجه به هدف‌های فرعی:</p>
<p>← وعده خداوند به دنیاطلبان (اسراء، ۱۸): ۱- بهره‌مندی از دنیا به مقداری که خدا می‌خواهد و به هر کس که او اراده کند. ۲- وارد کردن به دوزخ با خواری و سرافکندگی</p> <p>← شرایط برخورداری از پاداش الهی (اسراء، ۱۹): ۱- هدف قرار دادن آخرت ۲- سعی و تلاش برای رسیدن به آن ۳- ایمان داشتن به هدف خود</p> <p>← نتیجه درخواست دنیا بدون آخرت از خداوند (بقره، ۲۰۰): بی‌نصیب و بی‌بهره ماندن در آخرت</p> <p>← نتیجه درخواست دنیا و آخرت با هم از خداوند (بقره، ۲۰۲): «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»</p> <p>← دلیل انتخاب نعمت‌های اخروی از سوی عاقلان (قصص، ۶۰): «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است...»</p>	<p>تدبیر در آیات:</p>
<p>← ۱- مفهوم مصراع: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست»</p> <p>← ۲- دربردارنده هدف‌های بیشتری هستند.</p> <p>← ۳- انتخاب انسان‌های زیرک و هوشمند است تا با یک تیر چند نشان بزنند.</p> <p>← هدف کامل‌تر: هدفی که بهتر بتواند پاسخ‌گوی بی‌نهایت‌طلبی و تنوع استعدادهای انسان باشد.</p> <p>← برترین هدف اصلی: هدفی که همه استعدادهای متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود.</p>	<p>هدف‌های برتر و جامع‌تر:</p> <p>هدف کامل‌تر و برترین هدف:</p>
<p>← علت اینکه حضرت علی (ع) جلوه‌گاه همه کمالات و زیبایی‌ها شد: انتخاب خداوند به عنوان سرچشمه زیبایی‌ها</p> <p>← ۱- سیراب کردن روح پایان‌ناپذیر انسان</p> <p>← ۲- زمینه‌سازی برای شکوفا شدن همه استعدادهای انسان</p> <p>← ۱- مادی و ظاهری نیست نه در دنیا و نه در آخرت ۲- حقیقی و معنوی است.</p> <p>← ۱- استفاده از بهره‌های مادی زندگی</p> <p>← ۲- نزدیک‌تر ساختن دل خود به خدا و آبادی سرای آخرت خود با انجام کارهای خود برای خدا</p> <p>← مفهوم آیه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»</p> <p>← مفهوم ابیات: «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ ...»</p>	<p>برترین هدف:</p> <p>نتایج انتخاب خداوند به عنوان برترین هدف:</p> <p>تدبیر: هدف از انجام تمام کارهای انسان: «إِنَّ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»</p>

۱- این تعبیر که: «در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست.» را مولوی در چه مورد به کار برده و در خصوص اهمیت آن چه فرموده است؟

- ۱) چگونه زیستن - اگر جمله را بهجا آری و فراموش نکنی و آن را فراموش کنی، تو را اندوهی نیست.
- ۲) برای چه زیستن - اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.
- ۳) برای چه زیستن - اگر جمله را بهجا آری و فراموش نکنی و آن را فراموش کنی، تو را اندوهی نیست.
- ۴) چگونه زیستن - اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.

۲- مولوی درباره کسی که هدفهای فرعی را بهجا آورده ولی هدف اصلی از زندگی خود را فراموش کرده است، به ترتیب، چه تعبیر و تمثیلی را به کار می برد؟

- ۱) هیچ نکرده باشی - پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی.
- ۲) جای افسوس و خنده باشد - تو شمشیر جواهرنشانی که تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت، آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده ای کنی.
- ۳) هیچ نکرده باشی - تو شمشیر جواهرنشانی که تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت، آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده ای کنی.
- ۴) جای افسوس و خنده باشد - پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی.

۳- از دیدگاه مولوی، این تمثیل که: «پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی.» فرجام چه کاری است؟

- ۱) تشخیص ندادن حق از باطل
- ۲) تقدم هدف اصلی بر فرعی
- ۳) به پوچی گذراندن عمر
- ۴) نشناختن راه درست زندگی

۴- با توجه به سخن مولوی، در چه صورت آدمی هیچ نکرده است و تهی دست خواهد بود؟

- ۱) تلاش بی ثمر برای دنیا
- ۲) غفلت از مقصود آفرینش خود
- ۳) از یاد بردن اهداف بزرگ زندگی
- ۴) فراموش کردن راه درست زندگی

۵- مولوی به شخصی که اهداف دیگری به جز هدف اصلی از زندگی خود را دنبال کند، چه چیزی را متذکر شده و این عمل او را به چه چیزی همانند کرده است؟

- ۱) تو را باک نیست. - دیگ زرین را بیاوری و در آن شلغم بپزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته ام!
- ۲) آدمی را برای آن کارهای دیگر نیافریده اند. - پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی و آن کار معین نگزاردی.
- ۳) تو را باک نیست. - پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی و آن کار معین نگزاردی.
- ۴) آدمی را برای آن کارهای دیگر نیافریده اند. - دیگ زرین را بیاوری و در آن شلغم بپزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته ام!

۶- این تمثیل مولوی که: «تو شمشیر جواهرنشانی که قیمت نتوان بر آن گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده ای کنی.» وصف حال چه کسی است؟

- ۱) جمله چیزها را بهجا آورد ولی هدف اصلی خود را فراموش کند.
- ۲) جمله چیزها را فراموش کند ولی هدف از آفرینش خود را فراموش نکند.
- ۳) هدفهای دیگر را جایگزین هدف اصلی خود کرده است.
- ۴) مقصود اصلی از آفرینش نظام عالم را فراموش کرده است.

۷- از دیدگاه مولوی، انجام چه کاری جای افسوس و خنده دارد؟

- ۱) تو گویی اگر چه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی کنم در عوض، چندین کار دیگر انجام می دهم.
- ۲) اگر جمله چیزها را فراموش کنی و بهجا بیاوری و مقصود از آفرینش خود را فراموش نکنی.
- ۳) تو گویی اگر چه آن کاری که خدا جهان را برای آن آفریده نمی کنم در عوض، چندین کار دیگر انجام می دهم.
- ۴) اگر جمله چیزها را فراموش نکنی و بهجا آوری و تو را باک از فراموشی مقصود از آفرینش خود باشد.

۸- در پس خلقت هر یک از مخلوقات این جهان، کدام ویژگی مشترک وجود دارد و کدام عبارت قرآنی بر این مفهوم تاکید می نماید؟

- ۱) برنامه - «فعد الله»
- ۲) هدف - «فعد الله»
- ۳) برنامه - «بالحق»
- ۴) هدف - «بالحق»

۹- کدام عبارت قرآنی، دلالت بر این حقیقت دارد که جهان آفرینش بی هدف نیست؟

- ۱) «و ما بینهما لاعین»
- ۲) «الله رب العالمین»
- ۳) «و ما یهلکنا الا الذهر»
- ۴) «و ما هذه الحیة الدنیا الا لهو و لعب»

۱۰- مطابق آیه شریفه: «و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین...»، هر موجودی بر چه اساسی به این جهان گام نهاده است و چه مقصدی دارد؟

- ۱) هدف حکیمانه ای - برنامه ای حساب شده
- ۲) برنامه ای حساب شده - تدبیری استوار
- ۳) برنامه ای حساب شده - هدف حکیمانه ای
- ۴) هدف حکیمانه ای - تدبیری استوار

۱۱- از دقت در آیه: «و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق»، به ترتیب، چه حقایقی در خصوص نظام آفرینش مفهوم می گردد؟

- ۱) رد بیهوده آفریدن نظام جهان - حرکت حکیمانه هستی در جهت تقرب به خدا
- ۲) انکار عبث آفرینی خلقت انسان - اثبات حکیمانه بودن خلقت مخلوقات
- ۳) انکار عبث آفرینی خلقت انسان - اثبات حکیمانه بودن خلقت مخلوقات
- ۴) رد بیهوده آفریدن نظام جهان - اثبات حکیمانه بودن خلقت مخلوقات

۱۲- خلقت انسان در کدام قاعده کلی، با سایر مخلوقات مشترک است و فرصت رسیدن به آن چه می باشد؟

- ۱) «ما خلقناهما الا بالحق» - کنارگذاشتن هدفهای فرعی
- ۲) «و ما بینهما لاعین» - گام نهادن در دنیای فانی
- ۳) «ما خلقناهما الا بالحق» - هدفدار یافتن نظام جهان
- ۴) «ما خلقناهما الا بالحق» - عبادت و بندگی

۱۳- حضرت علی (ع) هر گاه که مردم را موعظه می کرد، معمولاً سخن خود را با بیان چه حقیقتی آغاز می کرد و دلیل این امر چه بود؟

- ۱) هیچ کس نباید خود را سرگرم کارهای لهو کند. - «و ما هذه الحیة الدنیا الا لهو و لعب»
- ۲) هیچ کس نباید مقصود از آفرینش خود را فراموش کند. - «و ما بینهما لاعین»
- ۳) هیچ کس نباید خود را سرگرم کارهای لهو کند. - «و ما بینهما لاعین»
- ۴) هیچ کس نباید مقصود از آفرینش خود را فراموش کند. - «و ما هذه الحیة الدنیا الا لهو و لعب»

۱۴- امام علی (ع) در هنگام موعظه مردم، آنان را از سرگرم شدن به چیزی نهی می کردند و دلیل آن را چه چیزی معرفی کرده اند؟

- ۱) لغو و بی ارزش - هیچ کس بیهوده آفریده نشده است.
- ۲) لغو و بی ارزش - او را به خود وانگذاشته اند.
- ۳) لهو - او را به خود وانگذاشته اند.
- ۴) لهو - هیچ کس بیهوده آفریده نشده است.

۱۵- مطابق فرمایش امام علی (ع)، اینکه انسان را به خود وانگذاشته‌اند، چه تکلیفی را بر عهده او نهاده است؟

- ۱) نباید خود را سرگرم کارهای لهو کند.
- ۲) هدف از خلقت خود را فراموش نکند.
- ۳) بداند که برای چه کاری آمده است.
- ۴) نباید به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.

۱۶- تفاوت‌هایی که میان هدف انسان و موجودات دیگر همچون حیوانات و گیاهان وجود دارد، ریشه در چه چیزی دارد؟

- ۱) استعدادهاى مخصوص و غیر اکتسابی او
- ۲) محدود و متنوع بودن استعدادهاى مخلوقات
- ۳) اجتناب از سرگرم نشدن به کارهای لهو و لغو
- ۴) بهره‌مندی بیشتر از لذت‌های مادی و طبیعی

۱۷- امتیازات انسان بر سایر مخلوقات در چگونه رسیدن به هدف، کدام است؟

- ۱) آگاهانه و پایان‌ناپذیر بودن
- ۲) فطری و حکیمانه بودن
- ۳) آگاهانه و حکیمانه بودن
- ۴) فطری و پایان‌ناپذیر بودن

۱۸- نحوه حرکت انسان، گیاهان و حیوانات به سوی هدف خود، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) انتخابی - فطری - غریزی
- ۲) فطری - طبیعی - جبری
- ۳) انتخابی - طبیعی - غریزی
- ۴) فطری - جبری - جبری

۱۹- روحیه انسان و حیوانات و گیاهان، به هنگام رسیدن به سر حدی از رشد و کمال، به ترتیب، چگونه است؟

- ۱) افزون‌طلبی - پایان‌پذیری و توقف
- ۲) سکون و قرار - توقف و پایان‌پذیری
- ۳) بی‌نهایت‌طلبی - سیری‌ناپذیری و توقف
- ۴) رضایت و آرامش - سیری‌ناپذیری و توقف

۲۰- حرکت دانه گندم در جهت رسیدن به هدف نهایی خود، به چه صورت بوده و یادآور کدام امتیاز انسان بر سایر موجودات است؟

- ۱) طبیعی - عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.
- ۲) فطری - هدف از خلقت خود را می‌شناسد و آن را انتخاب می‌کند و به سوی آن گام بر می‌دارد.
- ۳) فطری - عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.
- ۴) طبیعی - هدف از خلقت خود را می‌شناسد و آن را انتخاب می‌کند و به سوی آن گام بر می‌دارد.

۲۱- عطش انسان در رسیدن به خواسته‌هایش، ریشه در چه چیزی دارد و کدام امتیاز او را بر سایر موجودات مانند حیوانات و گیاهان رقم زده است؟

- ۱) وسعت اندیشه او - هدف خود را با شناخت برمی‌گزیند و آگاهانه به سوی آن گام بر می‌دارد.
- ۲) روحیه بی‌نهایت‌طلب او - به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.
- ۳) وسعت اندیشه او - به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.
- ۴) روحیه بی‌نهایت‌طلب او - هدف خود را با شناخت برمی‌گزیند و آگاهانه به سوی آن گام بر می‌دارد.

۲۲- چه تفاوتی میان انسان و سایر موجودات در برخورداری از استعدادهای خدادادی وجود دارد و این تفاوت، چه امتیازی برای او به همراه داشته است؟

- ۱) داشتن استعدادهاى نامحدود غیر مادی و غیر طبیعی - به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادهاى گوناگون خود را به کمال رساند.
- ۲) داشتن مجموعه‌ای فراوان از استعدادهاى مادی و معنوی - عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.
- ۳) داشتن مجموعه‌ای فراوان از استعدادهاى مادی و معنوی - به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادهاى گوناگون خود را به کمال رساند.
- ۴) داشتن استعدادهاى نامحدود غیر مادی و غیر طبیعی - عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.

۲۳- در دنیای حیرت‌انگیز هدف‌های مختلف، برای انتخاب هدف درست، همسو بودن آن هدف با کدام ویژگی‌های انسان، مورد نظر است؟

- ۱) میل بی‌نهایت‌طلب انسان و توانایی‌های اکتسابی او
- ۲) میل بی‌نهایت‌طلب انسان و استعدادهاى فراوان مادی و معنوی او
- ۳) میل به جاودانگی و استعدادهاى فراوان مادی و معنوی او
- ۴) میل به جاودانگی و روحیه بی‌نهایت‌طلب انسان در رسیدن به خواسته‌هایش

۲۴- در دنیای حیرت‌انگیز هدف‌ها، چه چیزی هر شخصی را به سوی هدفی می‌کشاند؟

- ۱) تنوع استعدادهاى بی‌پایان او
- ۲) بینش و نگرش اطرافیان او
- ۳) عطش او در رسیدن به اهداف بزرگ
- ۴) بینش و نگرش خاص او

۲۵- کمک کردن به دیگران در زندگی روزمره برای کسی که در اندیشه او این عمل ارزشمند است، حاکی از کدام واقعیت است؟

- ۱) هدف‌های فرعی را نباید به جای هدف اصلی قرار دهیم.
- ۲) اختلاف در هدف‌ها، ریشه در فطرت انسان دارد.
- ۳) هدف‌های برتر، هدف‌های بیشتری در درون خود جای می‌دهند.
- ۴) هر کس با بینش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود.

۲۶- در دنیای حیرت‌انگیز انسان‌ها، چه چیزی به اختلاف در هدف‌ها دامن زده است؟

- ۱) توانایی‌ها و سرمایه‌های درونی افراد
- ۲) تنوع استعدادهاى مادی و معنوی افراد
- ۳) نوع نگاه و اندیشه افراد
- ۴) گام نهادن در دنیای مادی

۲۷- در وادی حیرت‌انگیز اختلاف در هدف‌ها، برای انتخاب هدف‌های خود با نگاهی درست، نیازمند چه چیزی هستیم؟

- ۱) ملاکی که با آن بتوان هدف‌های درست و همسو با میل جاودانگی و عطش انسان در دستیابی به خواسته‌هایش را تعیین کنیم.
- ۲) معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعدادهاى متنوع انسان را مشخص کنیم.
- ۳) معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل جاودانگی و نعمت‌های مادی و معنوی خداوند را تعیین کنیم.
- ۴) ملاکی که با آن بتوان هدف‌های درست و همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و توانایی‌های محدود مادی و معنوی او را مشخص کنیم.

۲۸- در چه صورت انسان می‌تواند در دنیای متنوع هدف‌ها، هدف‌های زندگی را به درستی برگزیند و عمر خود را برای رسیدن به آنها صرف کند؟

- ۱) توجه به تفاوت‌هایی که به ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات باز می‌گردد.
- ۲) انتخاب هدف‌های همسو با بینش و نگرش خاص خود و تلاش برای دستیابی به آنها
- ۳) تشخیص هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعدادهاى متنوع انسان
- ۴) انتخاب هدف‌هایی که از طریق آن، استعدادهاى مادی خویش را به کمال رساند.

۲۹- با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها، برای انتخاب هدف‌های خود با نگاهی درست، نیازمند چه چیزی هستیم و برخورد قرآن کریم در این زمینه چگونه بوده است؟

- ۱) معیار و ملاک - فراهم آوردن زمینه شکوفا شدن استعدادهاى متنوع مادى و معنوى انسان با اهميت دادن به کمالات و زیبایی‌ها
- ۲) بینش و آگاهی - هدایت و راهنمایی انسان و مشخص کردن معیار انتخاب هدف‌های اصلی از غیر آن و یادآوری آثار و نتایج آنها
- ۳) بینش و آگاهی - فراهم آوردن زمینه شکوفا شدن استعدادهاى متنوع مادى و معنوى انسان با اهميت دادن به کمالات و زیبایی‌ها
- ۴) معیار و ملاک - هدایت و راهنمایی انسان و مشخص کردن معیار انتخاب هدف‌های اصلی از غیر آن و یادآوری آثار و نتایج آنها

۳۰- خداوند در آیات قرآن، به کسی که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، چه وعده‌ای داده است؟

- ۱) «آن مقدار از آن را که بخواهیم می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»
- ۲) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۳) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»
- ۴) «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.»

۳۱- آیه شریفه: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.» به کدام هدف‌های انسان اشاره دارد و ویژگی آنها چیست؟

- ۱) پایان‌ناپذیر - اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.
- ۲) گذرا - اصل قرار گرفتن آنها، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
- ۳) پایان‌ناپذیر - اصل قرار گرفتن آنها، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
- ۴) گذرا - اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.

۳۲- آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.» بیانگر کدام پیام در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف است؟

- ۱) اگر کسی هدف‌های دنیوی را به عنوان هدف اصلی برگزیند، می‌تواند به همه آنها برسد.
- ۲) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شود.
- ۳) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهاى مادى و معنوى بیشتری در وجود ما هستند.
- ۴) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شود.

۳۳- کدام قسمت از آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.» به امکان نرسیدن دنیاطلبان به خواسته‌های خود در این دنیا اشاره دارد؟

- ۱) «دوزخ را برای او قرار خواهیم داد.»
- ۲) «و به هر کس اراده کنیم می‌دهیم.»
- ۳) «آن مقدار از آن را که بخواهیم می‌دهیم.»
- ۴) «خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»

۳۴- از توجه در آیه شریفه: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.» کدام پیام در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف دریافت می‌گردد؟

- ۱) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی می‌شود.
- ۲) برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها تنها پاسخگوی برخی از استعدادهاى مادى ما هستند.
- ۳) اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آنها تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.
- ۴) اگر هدف‌های پایان‌ناپذیر اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

۳۵- این پیام: «اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.» با پیام کدام آیه شریفه مرتبط است؟

- ۱) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۲) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»
- ۳) «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد ...»
- ۴) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»

۳۶- شرایط برخورداری از این وعده الهی: «پاداش داده خواهد شد.» در کدام آیه شریفه آمده است؟

- ۱) «هر کس به خدا و به روز واپسین ایمان آورد و کارهای شایسته انجام دهد.»
- ۲) «بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستان بدارد و گناهانتان را ببخشد.»
- ۳) «آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد.»
- ۴) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»

۳۷- از دقت در آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.» چه پیامی در مورد رسیدن به معیارهای انتخاب هدف استنباط می‌گردد؟

- ۱) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهاى مادى و معنوى بیشتری در وجود ما هستند.
- ۲) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شود.
- ۳) اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.
- ۴) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

۳۸- آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.» با کدام آیه شریفه زیر تناسب معنایی دارد؟

- ۱) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»
- ۲) «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم...»
- ۳) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۴) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»

۳۹- آیه شریفه: «و بعضی می گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.» بیانگر چه پیامی در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف است؟

- ۱) اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.
- ۲) برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها پایان‌ناپذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند.
- ۳) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شود.
- ۴) اصل قرار گرفتن هدف‌های پایان‌ناپذیر، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.

۴۰- پیام کدام آیه، به ناقص بودن درخواست‌های برخی افراد در زندگی دنیوی خود اشاره دارد؟

- ۱) «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.»
- ۲) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»
- ۳) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۴) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»

۴۱- در کدام آیه، سخن از یک درخواست کامل و هوشمندانه از درگاه خداوند متعال است؟

- ۱) «و آن‌کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.»
- ۲) «می‌گوید: پروردگارا! مرا بازگردانید باشد که عمل صالح انجام دهم؛ آن چه را در گذشته ترک کرده‌ام»
- ۳) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»
- ۴) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»

۴۲- چند مورد از معیارهای تشخیص هدف اصلی از فرعی، پیام قابل برداشت از آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.» است؟

- الف- اگر کسی این هدف‌ها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.
- ب- برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها محدود و پایان‌پذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند.
- ج- هدف‌های پایان‌پذیر همان هدف‌های دنیوی هستند.
- د- اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.
- ه- اگر کسی فقط این هدف‌ها را انتخاب کند، در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است.
- ۵ ۱) ۳ ۲) ۴ ۳) ۴ ۲) ۴ ۱)

۴۳- در کدام آیه شریفه، به نقش عقل و اندیشه آدمی در تشخیص هدف‌های اصلی از اهداف فرعی اشاره شده است؟

- ۱) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»
- ۲) «و آن‌کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.»
- ۳) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۴) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است...»

۴۴- پیام آیه شریفه: «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.» ناظر بر چه مفهومی در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف است؟

- ۱) اگر کسی هدف‌ها پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.
- ۲) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی می‌شوند.
- ۳) اگر کسی فقط هدف‌های دنیوی را انتخاب کند، در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است.
- ۴) اگر کسی هدف‌های دنیوی را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.

۴۵- خداوند در آیه شریفه: «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.» با چه کسانی سخن می‌گوید؟

- ۱) هر انسان عاقلی که می‌فهمد نباید نعمت‌های زودگذر دنیوی را بر نعمت‌های جاودانه اخروی ترجیح دهد.
- ۲) کسانی که از خداوند می‌خواهند هم در دنیا به آنها «نیکی» بدهد و هم در آخرت به آنها «نیکی» بدهد و آنها را از آتش جهنم حفظ کند.
- ۳) کسانی که آخرت را بخواهند و برای رسیدن به آن سعی و تلاش کنند و به هدف خود ایمان داشته باشند.
- ۴) کسانی که تنها به مواهب مادی دنیا نظر دارند و حتی در دعا‌های خود نیز به غیر از نعمت‌های دنیوی چیز دیگری از خدا نمی‌خواهند.

۴۶- این پیام که: «اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.» با پیام کدام آیه شریفه مرتبط است؟

- ۱) «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.»
- ۲) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۳) «آن‌کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هرکس اراده کنیم - می‌دهیم...»
- ۴) «و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم، آنها را جز به حق خلق نکردیم.»

۴۷- پیام مرتبط با آیه شریفه: «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟» در راستای رسیدن به معیارهای انتخاب هدف کدام است؟

- ۱) اگر کسی هدف‌های پایان‌پذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.
- ۲) اگر کسی هدف‌های دنیوی را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.
- ۳) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.
- ۴) برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها پایان‌ناپذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند.

- ۴۸- این پیام که: «هدف‌های پایان‌پذیر همان هدف‌های دنیوی هستند.» از دقت در کدام آیات شریفه دریافت می‌گردد؟
الف- «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ ...»
ب- «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما را در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.»
ج- «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع الحساب است.»
د- «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»
۱ الف و ب ۲ ب و د ۳ الف و د ۴ ب و ج و د
- ۴۹- در کدام آیه شریفه، مسئولیت تشخیص هدف‌های اصلی از هدف‌های فرعی بر عهده خود انسان نهاده شده است؟
۱ «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»
۲ «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.»
۳ «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما را در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.»
۴ «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است.»
- ۵۰- با توجه به تعالیم قرآنی در خصوص معیارهای انتخاب هدف، برنامه‌ریزی انسان در زندگی باید در برگزیده چه اهدافی باشد و چگونه تنظیم شود؟
۱ پایان‌پذیر و پایان‌ناپذیر - هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند.
۲ پایان‌پذیر و پایان‌ناپذیر - هدف‌های اخروی پیرو و تابع هدف‌های دنیوی باشند.
۳ دنیوی و اخروی - هدف‌های دنیوی پیرو و تابع هدف‌های اخروی باشند.
۴ دنیوی و اخروی - هدف‌های پایان‌پذیر اصل قرار گیرند.
- ۵۱- ویژگی‌های هدف‌ها و دل‌بستگی‌های اصلی و فرعی انسان کدام است؟
۱ همیشگی - پایان‌پذیر ۲ معنوی - مادی و غیرضروری ۳ مادی و معنوی - غیرضروری ۴ فناپذیر - فناپذیر
- ۵۲- کدام دسته از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها، خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند و کدام آیه شریفه، میزان دل‌بستگی ما را به اهداف فرعی نشان می‌دهد؟
۱ اصلی و پایان‌ناپذیر - «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است.»
۲ اصلی و پایان‌پذیر - «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است.»
۳ فرعی و پایان‌ناپذیر - «خداوند ما را در دنیا نیکی عطا کن.»
۴ فرعی و پایان‌پذیر - «خداوند ما را در دنیا نیکی عطا کن.»
- ۵۳- در تعالیم اسلامی، تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا چگونه توصیف شده است؟
۱ پسندیده نیست، زیرا برای رسیدن به آنها مرتکب گناه می‌شویم.
۲ پسندیده نیست، زیرا سرگرم شدن به آنها ما را از زیبایی‌های پایدار باز می‌دارد.
۳ نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و در هر حالتی خوب است.
۴ نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است.
- ۵۴- در تعالیم اسلامی، تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا با رعایت چه شرایطی مثبت تلقی شده است؟
۱ برای رسیدن به آنها مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.
۲ به میزانی که این‌گونه هدف‌ها جامع‌تر باشند، و هدف‌های بیشتری را در درون خود جای دهند، پسندیده‌تر هستند.
۳ برای رسیدن به آنها از اهداف اصلی باز بمانیم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایان‌پذیر باز بمانیم.
۴ باید روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کنند و زمینه شکوفا شدن استعدادها متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورند.
- ۵۵- این مصرع از شعر زیبای مولوی: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست»، چه کاربردی دارد و بیانگر چه موضوعی است؟
۱ در جایی که یک چیز، جامع و در بردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌شود. - بهترین سرمایه
۲ اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شود. - برترین هدف
۳ در جایی که یک چیز، جامع و در بردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌شود. - برترین هدف
۴ اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شود. - بهترین سرمایه
- ۵۶- با توجه به مفهوم این مصرع از شعر زیبای مولوی: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست»، چه نوع هدفی را و به چه دلیل باید در اولویت قرار دهیم؟
۱ پایان‌ناپذیر و پایدار - هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.
۲ برتر و جامع‌تر - هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.
۳ برتر و جامع‌تر - مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
۴ پایان‌ناپذیر و پایدار - مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
- ۵۷- آدم‌های زیرک و هوشمند با در نظر گرفتن چه اصلی، هدف‌های خود را انتخاب می‌کنند؟ و این انتخاب، ریشه در چه اعتقادی دارد؟
۱ چون که صد آمد نود هم پیش ماست. - به میزانی که هدف‌های زندگی برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های کمتری را در درون خود جای می‌دهند.
۲ با یک تیر چند نشان بزنند. - برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی بیشتری در وجود ما هستند.
۳ چون که صد آمد نود هم پیش ماست. - برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی بیشتری در وجود ما هستند.
۴ با یک تیر چند نشان بزنند. - به میزانی که هدف‌های زندگی برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.
- ۵۸- از دیدگاه اسلام، چه هدفی کامل‌تر است؟ و بر این اساس، هدفی که بتواند نهال وجود ما را به درختی پربار و زیبا تبدیل کند، چگونه هدفی است؟
۱ بهتر بتواند پاسخگوی دو ویژگی متنوع بودن استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او باشد. - پایدارترین هدف دنیوی ما
۲ تا انسان را به منبع و مبدأ زیبایی‌ها نرساند، آرامش نیابد و از پای ننشیند. - برترین هدف اصلی ما
۳ بهتر بتواند پاسخگوی دو ویژگی متنوع بودن استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او باشد. - برترین هدف اصلی ما
۴ تا انسان را به منبع و مبدأ زیبایی‌ها نرساند، آرامش نیافته و از پای ننشیند. - پایدارترین هدف دنیوی ما
- ۵۹- در اندیشه اسلامی، برترین هدف اصلی ما باید از چه ویژگی برخوردار باشد؟
۱ بهتر بتواند پاسخگوی دو ویژگی متنوع بودن استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او باشد.
۲ همه استعدادهای متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود.
۳ اصل قرار گرفتن این هدف، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نشود.
۴ به گونه‌ای باشد که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند.»

۶۰- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب، به چه نوع هدفهایی اشاره دارند؟

- هدفهای بیشتری را در درون خود جای دهد.

- بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی، یعنی متنوع بودن استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او باشد.

- همه استعدادهای متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود.

- ۱) برتر و جامع‌تر - کامل‌تر - برترین هدف اصلی ما
 ۲) کامل‌تر - برتر و جامع‌تر - برترین هدف اصلی ما
 ۳) کامل‌تر - برتر و جامع‌تر - برترین هدف اصلی ما
 ۴) برتر و جامع‌تر - برترین هدف اصلی ما - کامل‌تر

۶۱- پاسخ سؤالات زیر، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- رشد و تکامل شخصیت امام علی^(ع) چگونه آغاز شد؟

- چه چیزی زمینه‌ساز تجلی همه کمالات و زیبایی‌ها در وجود امام علی^(ع) شد؟

- ۱) با نظارت و تربیت پیامبر اکرم^(ص) - تقرب ظاهری و معنوی به خداوند که برترین هدف ایشان بود.
 ۲) با گرایش به اسلام و مبارزه با مشرکان - مقصود و هدف نهایی ایشان که خداوند بود.
 ۳) با گرایش به اسلام و مبارزه با مشرکان - تقرب ظاهری و معنوی به خداوند که برترین هدف ایشان بود.
 ۴) با نظارت و تربیت پیامبر اکرم^(ص) - مقصود و هدف نهایی ایشان که خداوند بود.

۶۲- هر انسانی در ذات خود در جستجوی چه چیزی است و نتیجه دست‌یابی به آن چه می‌باشد؟

- ۱) قرب به کمالات و زیبایی‌ها - آرام و قرار
 ۲) سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها - آرام و قرار
 ۳) قرب به کمالات و زیبایی‌ها - خشنودی درونی
 ۴) سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها - کمال‌طلبی

۶۳- در معارف اسلامی، مقصود نهایی انسان چه چیزی معرفی شده است؟

- ۱) خداوند که هر انسانی به صورت آگاهانه در جستجوی آن است.
 ۲) خداوند که هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.
 ۳) تقرب به خداوند که نتیجه معرفت آگاهانه به اوست.
 ۴) تقرب به خداوند که محصول بندگی او و به صورت ظاهری و باطنی است.

۶۴- براساس تعالیم اسلامی، چه شناخت و معرفتی از خداوند را باید اساس و معیار انتخاب مقصود نهایی خود قرار دهیم؟

- ۱) سرچشمه و مبدأ همه کمالات و زیبایی‌ها را در روح انسان قرار داده است.
 ۲) تنها او می‌تواند جسم و روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند.
 ۳) ذات او نامحدود است و کمالات و خوبی‌هایش حد و اندازه دارد.
 ۴) هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.

۶۵- در اندیشه اسلامی، برترین و اصلی‌ترین هدفی که می‌تواند غایت و مقصد زندگی انسان باشد، کدام است؟

- ۱) قرب مادی و معنوی انسان به خدا، که کمالات و خوبی‌هایش، حد و اندازه‌ای ندارد.
 ۲) بندگی خداوند، که زمینه شکوفا شدن استعدادهای متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم می‌آورد.
 ۳) قرب مادی و معنوی انسان به خدا، که هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد.
 ۴) خداوند، که تنها او می‌تواند روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند.

۶۶- بی‌نهایت‌طلب بودن، از ویژگی‌های کدام بُعد از وجود انسان است و این بُعد، خوبی‌ها را چگونه می‌خواهد؟

- ۱) روح - بی‌پایان
 ۲) روح و جسم - بی‌پایان
 ۳) روح - در محدوده بندگی
 ۴) روح و جسم - در محدوده بندگی

۶۷- از دیدگاه اسلام، کدام هدف و به چه دلیل، شایسته است که مقصود و هدف نهایی انسان باشد؟

- ۱) تقرب و نزدیکی به خدا - روح بی‌نهایت‌طلب انسان، خوبی‌ها را بی‌پایان می‌خواهد.
 ۲) دیدار روحانی و باطنی خداوند - تنها خداوند، روح و جسم پایان‌ناپذیر انسان را سیراب می‌کند.
 ۳) دیدار روحانی و باطنی خداوند - تمام کارهای دنیوی خود را برای رسیدن به آن انجام می‌دهد.
 ۴) تقرب و نزدیکی به خدا - تنها خداوند، روح و جسم پایان‌ناپذیر انسان را سیراب می‌کند.

۶۸- بر اساس معارف اسلامی، نزدیکی و تقرب به خداوند، کدام هدف محسوب می‌شود، از چه نوع است و چگونه حاصل می‌شود؟

- ۱) برترین و اصلی‌ترین هدف ما - دنیوی و اخروی - کسب زیبایی‌ها و خوبی‌ها
 ۲) مقصود و هدف نهایی ما - حقیقی - کسب زیبایی‌ها و خوبی‌ها
 ۳) مقصود و هدف نهایی ما - حقیقی - معرفت و شناخت عمیق‌تر
 ۴) برترین و اصلی‌ترین هدف ما - دنیوی و اخروی - معرفت و شناخت عمیق‌تر

۶۹- در مورد تقرب به خداوند، کدام‌یک از مفاهیم زیر درست است؟

الف- نزدیکی به خدا یک نزدیکی زمانی و مکانی است.

ب- دوری از خداوند، بدترین نوع دوری است.

ج- تقرب به خداوند، به دو صورت جسمانی و روحانی است.

د- انسان‌ها به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند به خدا نزدیک‌تر می‌شوند.

- ۱) الف، ب و د
 ۲) ب، ج و د
 ۳) ب و د
 ۴) ج و د

۷۰- انسان‌های زیرک در انتخاب هدفهای اصلی خود چه اصلی را رعایت می‌کنند و کدام آیه شریفه، به این مقصود اشاره دارد؟

۱) استفاده درست از بهره‌های مادی زندگی و آباد کردن سرای آخرت خویش - «و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق»

۲) انجام تمام کارهای خود در جهت رضای خدا و آباد کردن سرای آخرت خویش - «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»

۳) انجام تمام کارهای خود در جهت رضای خدا و آباد کردن سرای آخرت خویش - «و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق»

۴) استفاده درست از بهره‌های مادی زندگی و آباد کردن سرای آخرت خویش - «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»

۷۱- افراد زیرک از چه طریق، از بهره‌های مادی زندگی استفاده درست می‌کنند و چگونه خود را به خدا نزدیک می‌کنند و سرای آخرت خویش را آباد می‌کنند؟

۱) با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود - انتخاب هدفی که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند».

۲) به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند. - انجام تمام کارهای دنیوی خود در جهت رضای خدا

۳) با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود - انجام تمام کارهای دنیوی خود در جهت رضای خدا

۴) به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند. - انتخاب هدفی که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند».

۷۲- با انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی خود در زندگی، چند مورد از اهداف زیر حاصل می‌شود؟

- الف- اصل قرار دادن حیات اخروی و سرکوب کردن هدف‌های مادی
ب- استفاده درست از بهره‌های مادی زندگی
ج- آباد کردن سرای آخرت خود
د- نزدیک شدن به خدا با انجام کارهای دنیوی خود برای رضای خدا

۴ ۲

۳ ۴

۱ ۲

۳ ۱

۷۳- اگر بخواهیم از بهره‌های مادی زندگی استفاده درست کنیم و سرای آخرت خویش را آباد سازیم، باید پیام کدام عبارت قرآنی را مبنای زندگی خود قرار دهیم؟

- ۱ «من کان یرید ثواب الدنیا» ۲ «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ» ۳ «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» ۴ «فَاللَّهُمَّهَا فَجْوَرَهَا وَتَقْوَاهَا»

۷۴- از تدبیر در آیه شریفه: «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»، کدام مفهوم دریافت می‌گردد؟

- ۱ آدم‌های زیرک و هوشمند، هدف‌های پایان‌پذیر خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند».
۲ استفاده از بهره‌های مادی زندگی و داشتن آخرتی آباد، نتیجه انتخاب برترین و اصلی‌ترین هدف و انجام کارهای دنیوی در جهت آن است.
۳ تقرب به خداوند همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همان‌طور که دستیابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.
۴ استفاده از امکانات مادی زندگی دنیوی و آخرتی آباد، با انجام کارهای دنیوی در جهت رضایت خلق خدا امکان‌پذیر می‌شود.

۷۵- کدام عبارت با آیه شریفه: «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»، تناسب مفهومی بیشتری دارد؟

- ۱ «دوست نزدیک‌تر از من به من است» ۲ «چون که صد آمد نود هم پیش ماست».
۳ «با یک تیر چند نشان زدن» ۴ «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟»

۷۶- چه چیزی ضامن خوشبختی انسان است و دستیابی به آن چه چیزی را می‌طلبد؟

- ۱ نزدیکی و تقرب به خداوند - همت بزرگ و اراده محکم
۲ نزدیکی و تقرب به خداوند - تفکر در آیات و نشانه‌های الهی
۳ خداوند را خواسته فطری خود قرار دادن - تفکر در آیات و نشانه‌های الهی
۴ خداوند را خواسته فطری خود قرار دادن - همت بزرگ و اراده محکم

۷۷- این بیت زیبای مولوی: «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟ / یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟»، بیانگر چه موضوعی می‌باشد و مفهوم کدام آیه است؟

- ۱ اصلی‌ترین هدف - «و ما هذه الحياة الدنیا إلا لهو و لعب»
۲ جامع‌ترین هدف - «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ»
۳ عام‌ترین هدف - «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
۴ برترین هدف - «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

۷۸- مفهوم بیت: «ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ / خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد؟»، در کدام گزینه آمده است؟

- ۱ اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی از نعمت‌های دنیایی نمی‌شود.
۲ افراد زیرک با شناخت عمیق خداوند به عنوان هدف، با یک تیر چند نشان می‌زنند.
۳ به میزانی که هدف ما جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد.
۴ آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع رسیدن به هدف اصلی شود.

سوالات ترکیبی جدید

۷۹- هر یک از عبارتهای زیر، با کدام موضوع ارتباط دارد؟

- «چون که صد آمد نود هم پیش ماست».

- «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

- «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟»

۱ هدف‌های اصلی و پایان‌پذیر - هدف‌های اصلی و پایان‌ناپذیر - برتری هدف‌های اصلی و پایان‌ناپذیر

۲ هدف‌های برتر و جامع‌تر - برترین و اصلی‌ترین هدف ما - برتری هدف‌های اصلی و پایان‌ناپذیر

۳ هدف‌های اصلی و پایان‌پذیر - هدف‌های اصلی و پایان‌ناپذیر - هدف‌های اصلی و فرعی

۴ هدف‌های برتر و جامع‌تر - برترین و اصلی‌ترین هدف ما - هدف‌های پایان‌پذیر و فرعی

۸۰- از بین عبارتهایی که در زیر آمده، چند مورد، بیانگر مفهوم آیه شریفه: «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» است؟

الف- تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا، مذموم ولی برای رسیدن به هدف‌های اخروی، مقبول است.

ب- اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.

ج- به میزانی که هدف اصلی ما برتر و جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد.

د- اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.

ه- «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ / خوبی قمر بهتر، یا آن که قمر سازد؟»

۴ ۳

۳ ۴

۴ ۲

۵ ۱

۸۱- خداوند در آیات قرآن کریم، هر یک از عبارتهای زیر را به ترتیب، به چه کسانی وعده داده است؟

- «در آخرت بهره‌ای ندارند».

- «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند و خداوند سریع الحساب است».

- «با خواری و سرافکندگی در دوزخ وارد شود».

۱ در دعا‌های خود، فقط نعمت‌های دنیوی را از خداوند می‌خواهند. - آن کس که آخرت را بطلبد و برای آن تلاش کند. - آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد.

۲ آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد. - هر کس که دنیا و آخرت را با هم درخواست کند. - کالای دنیا را بر آخرت ترجیح دهد.

۳ در دعا‌های خود، فقط نعمت‌های دنیوی را از خداوند می‌خواهند. - هر کس که دنیا و آخرت را با هم درخواست کند. - آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد.

۴ آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد. - آن کس که آخرت را بطلبد و برای آن تلاش کند. - کالای دنیا را بر آخرت ترجیح دهد.

- ۸۲- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب، بیانگر مفهوم کدام آیه یا حدیث است؟
 - گام نهادن انسان در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است.
 - مسیر طبیعی و مسیر عبادی انسانهای مخلص، فقط برای خداوند عالمیان است.
 - معمولاً آدمهای زیرک و هوشمند، هدفهای خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند».
- ۱ «ما خلقناهم الا بالحق» - «قل ان صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین» - «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»
 ۲ «و ما خلقنا السموات و الارض و ما بینهما لاعین» - «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة» - «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»
 ۳ «ما خلقناهم الا بالحق» - «من کان یرید ثواب الدنیا و الآخرة» - «او را به خود وانگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازند».
 ۴ «و ما خلقنا السموات و الارض و ما بینهما لاعین» - «قل ان صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین» - «او را به خود وانگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازند».

۸۳- کدام عناوین، با عبارتهای مربوط به خود مناسبت دارند؟

- الف- مقصد نهایی انسان ← قرب مادی و معنوی به خداوند
 ب- هدف از گام نهادن انسان در دنیا ← فرصت داده شده به او برای رسیدن به هدف زندگی
 ج- سرگرم نشدن به کارهای لهو ← به دلیل واگذار نشدن انسان به خودش
 د- برترین هدف اصلی انسان ← همه استعدادهای متنوع او را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود.
- ۱ ب و د   ۲ الف و ب   ۳ ب و ج   ۴ ج و د

۸۴- مولوی هر یک از عبارتهای زیر را به ترتیب، در چه مورد به کار برده است؟

- تو را پاک نیست.
 - هیچ نکرده باشی.
 - جای افسوس و خنده باشد.
 ۱ رسیدن به هدف زندگی - تقدم هدفهای فرعی بر هدف اصلی - بی‌توجهی به اهداف جامع
 ۲ تقدم هدف اصلی بر اهداف فرعی - غفلت از خدا - اهداف فرعی را جایگزین هدف اصلی کردن
 ۳ رسیدن به هدف زندگی - غفلت از خدا - اهداف فرعی را جایگزین هدف اصلی کردن
 ۴ تقدم هدف اصلی بر اهداف فرعی - تقدم هدفهای فرعی بر هدف اصلی - بی‌توجهی به اهداف جامع

۸۵- در مورد اهداف انسان، چند عبارت صحیح است؟

- الف- تلاش برای هدفهای فرعی و دنیوی، نه تنها بد نیست بلکه خوب و ضروری است.
 ب- هدفی که بهتر بتواند پاسخگوی دو ویژگی جاودانگی و کمال‌طلبی انسان باشد، آن هدف، کامل‌تر است.
 ج- تنها خداوند می‌تواند زمینه شکوفا شدن استعدادهای متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد.
 د- انسان‌ها به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند به برترین هدف اصلی خود نزدیک‌تر می‌شوند.
- ۱ ۱   ۲ ۲   ۳ ۳   ۴ ۴

۸۶- بین کدام آیه و پیام مربوط به آن، تناسب وجود دارد؟

- الف- «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند» ← تلاش برای رسیدن به نعمتهای دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است.
 ب- «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد» ← دستیابی به هدف نهایی همانند رسیدن به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.
 ج- «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟» ← آدمهای زیرک و هوشمند معمولاً سعی می‌کنند با انتخاب هدفهای خود، «با یک تیر چند نشان بزنند».
 د- «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است» ← دل‌بستن به هدفهای فرعی از رفتن به سوی کمالات بازدارند.
- ۱ ج و د   ۲ الف و د   ۳ ب و ج   ۴ الف و ج

۸۷- از بین تفاوت‌هایی که میان هدف انسان و سایر موجودات در زیر آمده، چند عبارت صحیح است؟

- الف- انسان به دلیل بی‌نیازت طلب بودن، به دنبال هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خویش را به کمال رساند.
 ب- حرکت گیاهان و حیوانات به صورت طبیعی و غریزی است ولی حرکت انسان آگاهانه و اختیاری است.
 ج- انسان به دلیل داشتن استعدادهای فراوان مادی و معنوی، به دنبال هدفی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.
 د- تفاوت‌هایی که میان هدف انسان و سایر مخلوقات وجود دارد، ریشه در ویژگی‌های خاص او دارد.
- ۱ ۳   ۲ ۴   ۳ ۱   ۴ ۲

۸۸- در کدام گزینه، پاسخ سؤال‌های زیر، به ترتیب، به صورت صحیح، غلط و صحیح بیان شده است؟

- در آیات قرآن، هدف نماز، تمامی اعمال انسان و زندگی و مرگ او، چه چیزی معرفی شده است؟
 - مطابق فرمایش امام علی^(ع)، دلیل نپرداختن به کارهای لغو و بی‌ارزش چیست؟
 - عبارت شریفه: «و خداوند سریع‌الحساب است»، در مورد چه کسانی است؟
- ۱ خدا که بهترین یاری‌کنندگان است. - او را به خود وانگذاشته‌اند - فقط دنیا را بخواهد.
 ۲ خدا که پروردگار جهانیان است. - هیچ‌کس بی‌پرده آفریده نشده است - دنیا و آخرت را بخواهد.
 ۳ خدا که بهترین یاری‌کنندگان است. - هیچ‌کس بی‌پرده آفریده نشده است - دنیا و آخرت را بخواهد.
 ۴ خدا که پروردگار جهانیان است. - او را به خود وانگذاشته‌اند - فقط دنیا را بخواهد.

سؤالات برگزیده آزمون‌های آزمایشی

۸۹- خداوند افراد خواهان آخرت را با داشتن کدام شروط برای رسیدن به پاداش وصف می‌نماید؟
 ۱) تزکیه نفس و عمل صالح ۲) توبه و عمل صالح ۳) ایمان و تلاش ۴) ایمان و تقوا (آزمایشی ماز ۱۴۰۰)

۹۰- به کدام سبب، انسان باید برنامه زندگی خود را به گونه‌ای تنظیم کند که تمامی مناسک و اعمال زندگی‌اش برای خدا باشد و بدترین نوع دوری کدام است؟

۱) «رَبِّ الْعَالَمِينَ» - بعید دانستن قیامت
 ۲) «فَعِنْدَ اللَّهِ» - ابتعاد از خداوند
 ۳) «رَبِّ الْعَالَمِينَ» - ابتعاد از خداوند
 ۴) «فَعِنْدَ اللَّهِ» - بعید دانستن قیامت (آزمایشی ماز ۱۴۰۰)

۹۱- بهره نبردن از سرمایه‌ای درونی که موجب تشخیص مسیر درست زندگی از راه‌های غلط است، دل بستگی به کدام دسته از اهداف را به دنبال دارد؟

۱) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن»
 ۲) «و آنچه به شما داده‌شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است»
 ۳) «هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.»
 ۴) «بگو نماز، تمامی اعمال و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.» (آزمایشی ماز ۱۴۰۰)

۹۲- کدام مفهوم از آیه مبارکه: «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» برداشت می‌گردد؟
 ۱) عَلِيَّتْ هدفمندی جهان و معلولیت حکمت الهی
 ۲) عَلِيَّتْ حکمت الهی و معلولیت حقانیت جهان
 ۳) عَلِيَّتْ حقانیت جهان و معلولیت حکمت الهی
 ۴) عَلِيَّتْ هدفمندی جهان و معلولیت حقانیت الهی (آزمایشی ماز ۱۴۰۰)

۹۳- مفهوم مستنبط از آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما را در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.» با کدام کلام مولانا در فیه ما فیه متناسب است؟

۱) در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست؛ اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.
 ۲) اگر جمله کارها را به جا آری و آن کار اصلی را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی.
 ۳) آدمی در این عالم برای کاری آمده است و مقصود آن است.
 ۴) حق تعالی تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاده است. (آزمایشی ماز ۱۴۰۰)

۹۴- توجه به پیام آیه شریفه: «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ»، عامل عمل کردن ما به کدام موعظه مولای متقیان است؟
 ۱) «سرگرم نشدن به کارهای لغو»
 ۲) «اصلاح عیب‌های خود»
 ۳) «حساب کشیدن از خود و عمل خود برای بعد از مرگ»
 ۴) «سرگرم نشدن به کارهای لاهو» (آزمایشی ماز ۱۴۰۰)

۹۵- مصداق این دو عبارت قرآنی: «کالای زندگی و آرایش آن» و «بهتر و پایدارتر»، به ترتیب، در کدام آیه تجلی یافته است؟
 ۱) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» - «صلاتی و نسکی و محیای و مماتی»
 ۲) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» - «صلاتی و نسکی و محیای و مماتی»
 ۳) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» - «صلاتی و نسکی و محیای و مماتی»
 ۴) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» - «صلاتی و نسکی و محیای و مماتی» (آزمایشی ماز ۱۴۰۰)

۹۶- افرادی که در پی عمل به ضرب‌المثل: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» هستند، عمل به پیام کدام آیه، آنها را به هدفی بالاتر از آن می‌رساند؟

۱) «قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنَسْكَي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»
 ۲) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
 ۳) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
 ۴) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» (آزمایشی ماز ۱۴۰۰)

سؤالات سراسری

۹۷- از توجه به عبارت قرآنی «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما را در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.» کدام پیام مفهوم می‌گردد؟ (ریاضی ۱۴۰۰)

۱) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.
 ۲) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخ‌گوی استعدادهای معنوی ما هستند.
 ۳) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شود.
 ۴) اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به‌عنوان هدف اصلی برگزیند، استعدادهای مادی و معنوی رشد نمی‌کند. (هنر ۱۴۰۰)

۹۸- دقت در کدام آیه شریفه، به انسان در یافتن هدف اصلی زندگی کمک می‌کند و دستیابی به آن چه چیزی را می‌طلبد؟
 ۱) «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» - همت بزرگ و اراده محکم
 ۲) «مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ» - همت بزرگ و اراده محکم
 ۳) «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» - شناخت مقصد و هدف نهایی
 ۴) «مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ» - شناخت مقصد و هدف نهایی (زبان ۱۴۰۰)

۹۹- قرآن کریم در سوره مبارکه اسراء برای آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، چه سرانجامی را بیان می‌کند؟
 ۱) از کار خود نصیب و بهره‌ای ندارد و خداوند در آخرت، سریع‌الحساب است.
 ۲) خداوند به آن‌ها در دنیا نیکی عطا می‌کند، ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارد.
 ۳) آن مقدار از آن را که بخواهیم به او سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد.
 ۴) کالای زندگی دنیا و آرایش آن به او داده می‌شود، البته آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است. (زبان ۱۴۰۰)

دین و زندگی ۱
درس ۱ تا ۱۲

کاملاً پاسخ نامه تشریحی

هدف زندگی	درس اول	۲
پر پرواز	درس دوم	۱۰
پنجره‌ای به روشنایی	درس سوم	۱۸
آینده روشن	درس چهارم	۲۷
منزلگاه بعد	درس پنجم	۴۰
واقعه بزرگ	درس ششم	۴۸
فرجام کار	درس هفتم	۵۶
آهنگ سفر	درس هشتم	۶۴
دوستی با خدا	درس نهم	۷۱
یاری از نماز و روزه	درس دهم	۷۸
فضیلت آراستگی	درس یازدهم	۸۷
زیبایی پوشیدگی	درس دوازدهم	۹۲

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۴

مولوی در مورد کسی که هدف از آفرینش خود را فراموش کرده، فرموده است: «اگر جمله را به جا آری و آن را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی» و همچنین: «آدمی درین عالم برای کاری آمده است مقصود آن است، چون آن نمی گزارد، پس هیچ نکرده باشد.» بر این اساس، در این صورت آدمی تهی دست خواهد بود.

توضیح بیشتر { گزینه (۴) نادرست است، زیرا سخن مولوی در ابتدای این درس، درباره اهمیت «هدف زندگی» یا «برای چه زیستن» و یا «فلسفه حیات» است، نه درباره «چگونه زیستن» یا «راه درست زندگی» که در درس اول سال یازدهم توضیح داده شده است.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۵

مولوی در خصوص شخصی که هدف یا اهداف دیگری را جایگزین هدف اصلی از آفرینش خود نموده است (آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی کند در عوض، چندین کار دیگر انجام می دهد)، می فرماید: «آدمی را برای آن کارهای دیگر نیافریده اند. همچنان باشد که تو شمشر جواهرنشانی که قیمت توان بر آن گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده ای کنی و یا دیگ زرین را بیواری و در آن شلغم بیزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته ام! جای افسوس و خنده نباشد؟»

دلیل نادرستی سایر گزینه ها { قسمت اول گزینه های (۱) و (۳) و قسمت دوم گزینه (۲)، در مورد کسی است که هدف از آفرینش خود را فراموش کرده باشد.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۶

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل.

توضیح { در سخن مولوی در خصوص اهمیت هدف زندگی، دو نوع رفتار نهی شده است: ۱- فراموش کردن هدف اصلی از آفرینش خود در زندگی ۲- جایگزین کردن اهداف دیگر به جای هدف اصلی از آفرینش خود.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۷

مراجعه شود به پاسخ دو پرسش قبل.

تناسب معنایی { سخن مولوی در ابتدای این درس، با این سخن امام سجاده: «خدا یا ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده ای.» و این مصراع: «آمدنم بهر چه بود»، به اولین نیاز برتر و متعالی انسان، یعنی «درک هدف زندگی» اشاره دارند. (درس ۱ یازدهم)

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۸

در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد؛ زیرا خالق آنها خدایی حکیم است؛ یعنی خدایی که هیچ کاری را بیپهوه انجام نمی دهد. قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می کند و آفرینش جهان را «حق» می داند.

توضیح { به حق آفریده شدن جهان، به معنای «هدفمند بودن نظام خلقت» و «حکیمانه بودن آفرینش جهان» است. قسمت دوم گزینه (۲) نادرست است، زیرا «عند الله»، هدف خاص انسان است نه همه مخلوقات.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۹

در آیه شریفه: «و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَهُمْ سَبِّحُوا لِلَّهِ حَقًّا، عِبَارَتِ قَرَأْنِي: «و ما بینهما لاعبین»، بر این حقیقت دلالت دارد که جهان آفرینش بی هدف و عبث نیست.

دلیل نادرستی سایر گزینه ها { آیه گزینه (۲)، به هدف تمام کارها و عبادات انسان، اشاره دارد. آیه گزینه (۳)، سخن منکران معاد درباره انکار زندگی پس از مرگ است (درس ۳ دهم). آیه گزینه (۴)، زندگی دنیوی را موقتی و گذرا معرفی می کند (درس ۳ دهم).

درس اول: هدف زندگی

تعداد سوالات تألیفی	تعداد سوالات ترکیبی جدید	تعداد سوالات آزمایشی
۸۸	۱۰	۸
تعداد سوالات سراسری ۴۰۰	تعداد سوالات سراسری ۹۹	تعداد سوالات سراسری ۹۸
۳	۴	۵

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۱

مولوی در خصوص اهمیت توجه به هدف زندگی (یا برای چه زیستن) می فرماید: «در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست. اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.»

روش مطالعه { این درس، یکی از درس های مفهومی و مهم دین و زندگی سال دهم است. آیات و اشعار آن از اهمیت بیشتری برخوردار است. برای یادگیری عمیق این درس، ابتدا درس نامه آن را یکی دو بار به صورت روزنامه وار روخوانی کنید تا با مفهوم و محتوای کلی درس آشنا شوید. سپس، متن درس نامه را به صورت عمیق مطالعه نمایید و جزئیات آن را به ذهن بسپارید. در مرحله بعد، آیات و روایات و اشعار آن را با توجه به مفهوم کلی درس و ارتباط با موضوع هر قسمت، به صورت دقیق تر بررسی نموده و پیام های آنها را به خاطر بسپارید. ترجیحاً یک هفته بعد از مطالعه هر درس، به تست های خط به خط و مفهومی پاسخ دهید. اگر می بینید که تعداد تست ها زیاد است، می توانید آنها را به صورت زوج یا فرد و یا با مضرب مشخصی پاسخ دهید.

توصیه می شود قبل از شرکت در آزمون های آزمایشی و همچنین در دوره نهایی خود در خردادماه، به تست های سراسری پاسخ دهید.

دلیل نادرستی سایر گزینه ها { قسمت اول گزینه های (۱) و (۴)، بیانگر راه و روش درست زندگی است نه هدف زندگی. با در نظر گرفتن، توضیح بالا، قسمت دوم گزینه (۳) نادرست است.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۲

مولوی در کسی که هدف از ندگی خود را فراموش کرده است، می فرماید: «اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست. و اگر جمله را به جا آری و آن را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی؛ همچنان که پادشاهی تو را به دهی فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی.»

دلیل نادرستی سایر گزینه ها { مولوی قسمت اول گزینه های (۲) و (۴) و قسمت دوم گزینه (۳) را در مورد کسی که هدف فرعی را جایگزین هدف اصلی از زندگی خود کرده باشد؛ یعنی کسی که: «تو گویی اگر چه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی کنم در عوض، چندین کار دیگر انجام می دهم.»

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۳

مولوی تمثیل: «همچنان که پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی.» را در مورد اهمیت توجه به هدف در زندگی بیان کرده و عبارت: «گویی که هیچ نگزاردی.» را نیز فرجام کار کسانی دانسته است که عمر خود را به پوچی گذرانده و هدف اصلی خود را فراموش کرده اند.

تمرین تست زدن { برای پاسخ دادن به این نوع تست که صورت سؤال یا گزینه نامفهومی دارد، بهتر است از روش حذف گزینه های نادرست استفاده شود. فراموش کردن هدف زندگی که مورد نظر سؤال است، با گزینه (۳) مطابقت بیشتری دارد.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۱۰

آیه شریفه: «و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِینَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»، به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف و عبث نیست و هر موجودی بر اساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.

روش مطالعه برای پاسخ دادن به این تست حفظی، باید عبارتهای درس را به خاطر بسپارید تا در کمترین زمان بتوانید گزینه صحیح را تشخیص دهید. و هنگام پاسخ دادن، حتما باید از روش حذف گزینه استفاده کرد. با در نظر گرفتن قسمت دوم سؤال، سایر گزینه‌ها نادرست است.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۱۱

قرآن کریم در عبارت شریفه: «و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِینَ»، ابتدا، به بازیچه آفریده شدن آسمان‌ها و زمین و تمامی موجودات را رد می‌کند و سپس با بیان عبارت: «ما خلقناهما الا بالحق»، آفرینش آنها را حکیمانه و هدفمند معرفی می‌نماید.

تمرین تست‌زنی برای پاسخ به سؤالات چند قسمتی، بهتر است از روش حذف گزینه‌های نادرست استفاده کنید. قسمت دوم گزینه‌های (۱) و (۲) نادرست است، زیرا قرب الهی، هدف خاص و انتخابی انسان است نه همه مخلوقات. از این آیه شریفه، قسمت اول گزینه‌های (۳) و (۴) قابل برداشت است، ولی قسمت اول گزینه (۴) کامل‌تر است.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۱۲

بر اساس آیه شریفه: «و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِینَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»، انسان نیز مانند موجودات دیگر، از این قاعده کلی «ما خلقناهما الا بالحق» جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است. هدفی که گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف (قرب الهی) به او داده شده است.

تمرین تست‌زنی برای پاسخ دادن به این تست، ابتدا باید مطالب حفظی درس را به صورت دقیق فرا گرفت و در مرحله بعد برای انتخاب گزینه صحیح، از طریق حذف گزینه‌های نادرست عمل کرد. قسمت اول هر چهار گزینه صحیح است ولی با توجه به متن درس، فقط در قسمت دوم گزینه (۳)، پاسخ صحیح آمده است.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۱۳

حضرت علی^(ع) هر گاه که مردم را موعظه می‌کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارات آغاز می‌کرد: «ای مردم ... هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لَهو کند. و او را به خود واگذارند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.» این فرمایش امام علی^(ع)، تأکیدی بر مفهوم آیات شریفه: «و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِینَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» است.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها قسمت اول گزینه‌های (۲) و (۴)، تعبیر مولوی درباره هدف زندگی است نه سخن امام علی^(ع). با توجه به سخن امام علی^(ع) که بیهوده آفریده شدن آدمی را دلیل سرگرم نشدن به کارهای لَهو بیان کرده‌اند، قسمت دوم گزینه (۱)، که به موقتی و گذرا بودن زندگی دنیا اشاره دارد، بیانگر بیهوده نبودن خلقت انسان نمی‌باشد. (آیه درس ۳ دهم)

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۱۴

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل.

توضیح «لَهو»، به معنای سرگرمی است و انواع بازی‌های سرگرم کننده را شامل می‌شود. اما «لغو»، بیهوده کاری است حتی اگر هیچ سرگرمی‌ای در آن نباشد. با توجه به کلمه سرگرم شدن در صورت سؤال، قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۲) و قسمت دوم گزینه (۳) نادرست است.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۱۵

از دیدگاه امام علی^(ع)، علت منع شدن انسان از سرگرم شدن به کارهای لَهو، بیهوده نبودن خلقت او (و ما بینهما لاعبین) است و دلیل نپرداختن به کارهای لغو و بی‌ارزش، واگذار نشدن او به خودش می‌باشد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها گزینه (۱)، تکلیف انسان را به دلیل بیهوده آفریده نشدن بیان می‌کند. گزینه‌های (۲) و (۳)، سخن امام علی^(ع) نمی‌باشد.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۱۶

میان هدف انسان و موجودات دیگر همچون حیوانات و گیاهان، تفاوت‌هایی وجود دارد. تفاوت‌هایی (معلول) که به ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات (علت) بازمی‌گردد.

توضیح تفاوت میان هدف انسان و سایر موجودات سه مورد است: ۱- انتخابی بودن اهداف انسان بر خلاف حرکت طبیعی و غریزی حیوانات به سوی هدف خود ۲- جامع بودن اهداف انسان برای پاسخ دادن به استعدادها متنوع او ۳- توقف‌ناپذیری اهداف انسان به دلیل داشتن روحیه‌ای بی‌نهایت طلب
گزینه (۲) نادرست است، زیرا تنوع استعداد و ویژگی انسان است نه سایر مخلوقات.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۱۷

الف- انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد؛ در حالی که گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند. ب- همچنین انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.

تمرین تست‌زنی حرکت انسان به سوی هدف، به صورت اختیاری است، بنابراین قسمت اول گزینه‌های (۲) و (۴)، که این حرکت را به صورت درونی و فطری معرفی می‌کند، نادرست است. قسمت دوم گزینه (۳) نادرست است، زیرا انسان بی‌نهایت طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف‌هایی پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده است نه فقط هدف‌هایی حکیمانه.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۱۸

انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد؛ در حالی که گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند.

توضیح با توجه به این توضیح، حرکت انسان به سوی هدف اختیاری، انتخابی و آگاهانه است (نه به صورت فطری) ولی حرکت حیوانات و گیاهان به سوی هدف به صورت جبری می‌باشد.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۱۹

الف- انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد. او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود. این انسان بی‌نهایت طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ هدف‌هایی پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده. ب- در حالی که حیوانات و گیاهان هدف‌های محدودی دارند و هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال می‌رسند، متوقف می‌شوند؛ چنان که گویی راهشان پایان یافته است.

توضیح این ویژگی آدمی که «خواستار همه کمالات و زیبایی‌هاست و این خواستن هیچ حدی ندارد»، بیانگر میل به کمالات بی‌نهایت انسان و اثبات کننده معاد لازمه حکمت الهی است. (درس ۴ دهم)

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۲۵

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل

روش تست‌زدن مسلط بودن بر متن درس، کمک می‌کند تا پس از دیدن صورت سؤال و گزینه‌های آن، با به یاد آوردن درس و متنی که این سؤال از آن طرح شده است، به آسانی بتوان گزینه صحیح را انتخاب نمود. گزینه (۱)، یک هدف اصلی است نه فرعی. با توجه به توضیح داده شده، گزینه (۲)، از نظر علمی نادرست است.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۲۶

مراجعه شود به پاسخ دو پرسش قبل.

توضیح نوع نگاه و اندیشه هر کس، جهان‌بینی او را تشکیل می‌دهد.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۲۷

با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها، برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آنها نیازمند معیار و ملاک هستیم؛ معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعداد‌های متنوع انسان را مشخص کنیم. بدین وسیله (با کمک گرفتن از معیارهای صحیح)، هدف‌های زندگی را به درستی بر خواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آنها صرف خواهیم کرد.

توضیح هدف‌هایی که با میل بی‌نهایت‌طلب و استعداد‌های متنوع انسان، همسو باشند، هدف‌های اصلی هستند و در غیر این صورت، هدف‌هایی فرعی می‌باشند.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۲۸

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل.

توضیح معیارهای تشخیص، هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعداد‌های متنوع انسان، در آیات قرآن آمده است.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۲۹

با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها، برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آنها نیازمند معیار و ملاک هستیم؛ معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعداد‌های متنوع انسان را مشخص کنیم. در این صورت، هدف‌های زندگی را به درستی بر خواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آنها صرف خواهیم کرد. خدای رحیم و مهربان که خواستار سعادت ماست، در قرآن کریم، در این مورد ما را هدایت و راهنمایی می‌کند و معیار انتخاب هدف‌های اصلی از غیر آن را مشخص فرموده و آثار و نتایج آنها را نیز یادآور شده است.

توضیح دو صفت «رحیم و مهربان بودن خداوند» و «علم الهی به نیازهای انسان»، باعث شده تا خداوند معیار انتخاب هدف‌های اصلی از غیر آن و همچنین آثار و نتایج آنها را در آیات قرآن مشخص نماید.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۳۰

خداوند در آیه ۱۸ از سوره اسراء، به کسی که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، می‌فرماید: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکنندگی در آن وارد شود.»

روش مطالعه سخت‌ترین سؤالاتی که از دین و زندگی دهم قابل طرح هست، از همین بخش تدبیر در آیات می‌باشد. بهتر است تمام آیات مربوط به بخش «تدبیر» که تنها ترجمه آنها در کتاب آمده را به صورت جداگانه یادداشت نموده و دوره کنید.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۲۰

انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد؛ در حالی که گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند. مثلاً دانه گندم به صورت طبیعی در جهت رسیدن به هدف نهایی خود یعنی تبدیل شدن به خوشه‌ای با ده‌ها دانه حرکت می‌کند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها قسمت اول گزینه‌های (۲) و (۳) نادرست است، زیرا منظور از کلمه فطری، ویژگی‌های خاص انسان است که در خلقت او وجود دارد مانند اختیار و ... قسمت دوم گزینه (۱) نادرست است، چراکه بی‌نهایت‌طلبی امتیاز انسان بر حیوانات و گیاهان است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۲۱

الف- انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت‌طلب است (علت) و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد. ب- او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود. این انسان بی‌نهایت‌طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ هدف‌هایی پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده. در حالی که حیوانات و گیاهان هدف‌های محدودی دارند و هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال می‌رسند، متوقف می‌شوند؛ چنان که گویی راهشان پایان یافته است.

توضیح یکی از معیارهای کامل‌تر بودن هدف‌های انسان این است که این هدف بهتر بتواند پاسخگوی بی‌نهایت‌طلبی او باشد.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۲۲

برخلاف حیوانات و گیاهان که استعداد‌های محدود مادی دارند، انسان مجموعه‌ای فراوان از استعداد‌های مادی و معنوی است. (علت) به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعداد‌های گوناگون خویش را به کمال رساند. (معلول)

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۳)، از استعداد‌های مادی انسان سخن نگفته و ناقص است. قسمت دوم گزینه (۲)، نتیجه بی‌نهایت‌طلبی انسان است نه نتیجه متنوع بودن استعداد‌های او.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۲۳

وقتی به دنیای انسان‌ها می‌نگریم، با دنیای حیرت‌انگیزی مواجه می‌شویم؛ چنان اختلافی در هدف‌ها وجود دارد که ابتدا سردرگم می‌شویم که به راستی، کدام انتخاب درست و همسو با ۱- میل بی‌نهایت‌طلب انسان ۲- و استعداد‌های فراوان مادی و معنوی اوست و کدام یک این‌گونه نیست.

نکته طلایی از معیارهای کامل‌تر بودن هدف‌های انسان این است که این هدف بهتر بتواند پاسخگوی «متنوع بودن استعداد‌های انسان» و «بی‌نهایت‌طلبی او» باشد.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۲۴

هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود. اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت‌طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعداد‌های گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. کسی هم که فکر می‌کند با داشتن شهرت می‌تواند به این نتایج برسد، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد. پس این اختلاف در هدف‌ها، ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد.

روش مطالعه برای پاسخ دادن به این نوع سؤالات حفظی، باید عین عبارت‌های هر درس را حفظ نمود و برای جلوگیری از فراموش کردن آنها، باید به طور منظم دوره نمود.

گزینه ۳ ۳۱ ☆☆☆☆

آیه مورد سؤال، به هدف‌های «پایان‌ناپذیر و همیشگی»، «اصلی» و «اخروی» اشاره می‌کند. این هدف‌ها پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند. اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید. اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها قسمت اول گزینه‌های (۲) و (۴)، بیانگر اهداف فرعی و پایان‌پذیر است. قسمت دوم گزینه (۱) نادرست است، زیرا اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.

گزینه ۴ ۳۲ ☆☆☆☆

آیه مورد سؤال، به هدف‌ها و دل‌بستگی‌های «پایان‌پذیر و موقتی» «فرعی» و «دنیوی» اشاره می‌کند. این هدف‌ها، تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند. اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن (نه همه آنها) برسد. اگر کسی فقط این هدف‌ها را انتخاب کند، در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است هدف‌های پایان‌پذیر همان هدف‌های دنیوی هستند. اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها گزینه‌های (۲) و (۳)، بیانگر ویژگی‌های هدف‌های اصلی و اخروی می‌باشند. در صورتی که آیه مورد سؤال، به هدف‌های فرعی اشاره دارد. مطابق توضیح بالا، گزینه (۱) از نظر علمی نادرست است.

گزینه ۲ ۳۳ ☆☆☆☆

این قسمت از آیه شریفه: «و به هر کس اراده کنیم می‌دهیم...» بیانگر این حقیقت است که ممکن است دنیاطلبان به خواسته‌های خود در این دنیا نرسند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها گزینه (۳) نادرست است، زیرا این قسمت از آیه شریفه، بیانگر این حقیقت است که دنیاطلبان فقط به بخشی از خواسته‌ها و اهداف دنیوی و مادی خود می‌رسند.

گزینه ۳ ۳۴ ☆☆☆☆

آیه شریفه: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد»، به هدف‌های «پایان‌ناپذیر و همیشگی»، «اصلی» و «اخروی» اشاره می‌کند. این هدف‌ها پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند. اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.

تمرین تست‌زنی برای پاسخ دادن به این تست بهتر است از روش حذف گزینه‌های نادرست استفاده کرد. گزینه (۱) نادرست است، زیرا اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند. گزینه‌های (۲) و (۴)، ویژگی هدف‌های فرعی است نه اصلی.

گزینه ۳ ۳۵ ☆☆☆☆

این عبارت: «اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد»، ویژگی هدف‌ها و دل‌بستگی‌های «پایان‌پذیر و موقتی» یا «فرعی» و «دنیوی» را بیان می‌کند. آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد...» نیز به این نوع هدف‌ها اشاره دارد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها آیات مطرح شده در گزینه‌های (۱) و (۲) و (۴)، به هدف‌های اصلی و اخروی اشاره دارند.

گزینه ۳ ۳۶ ☆☆☆☆

آیه شریفه: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد»، به هدف‌های «پایان‌ناپذیر و همیشگی»، یا هدف‌های «اصلی» و «اخروی» اشاره دارد.

روش مطالعه برای پاسخ دادن به این نوع تست که در کنکور سراسری نیز سابقه دارد، باید متن آیه را حفظ باشید.

آیه گزینه (۱): «هر کس ایمان آورد به خدا و به آخرت و عمل صالح انجام ده پس هیچ ترسی برای آنان نیست و اندوهگین نمی‌شوند.»
آیه گزینه (۲): «بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستانان بدارد و گناهانتان را ببخشد.» آیه گزینه (۴): «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»

گزینه ۴ ۳۷ ☆☆☆☆

آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند»، به هدف‌ها و دل‌بستگی‌های «پایان‌پذیر و موقتی» یا هدف‌های «فرعی» و «دنیوی» اشاره دارد. هدف‌های فرعی، تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند. اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳)، به هدف‌های «پایان‌ناپذیر و همیشگی»، یا هدف‌های «اصلی» و «اخروی» اشاره دارند.

گزینه ۲ ۳۸ ☆☆☆☆

آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.» به هدف‌ها و دل‌بستگی‌های «پایان‌پذیر و موقتی» یا «فرعی» و «دنیوی» اشاره دارد. آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم...» نیز به همین هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها اشاره می‌کند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها آیات سایر گزینه‌ها به هدف‌های «پایان‌ناپذیر و همیشگی» یا هدف‌های «اصلی» و «اخروی» اشاره دارند.

گزینه ۴ ۳۹ ☆☆☆☆

آیه شریفه: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار...» به هدف‌های «پایان‌ناپذیر و همیشگی» یا هدف‌های «اصلی» و «اخروی» اشاره می‌کند. از ویژگی‌های هدف‌های پایان‌ناپذیر این است که اصل قرار گرفتن آنها، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) در مورد هدف‌های دنیوی صحیح است نه هدف‌های اخروی.

گزینه ۱ ۴۰ ☆☆☆☆

در آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند»، دنیاطلبان، خدا را فقط برای رفع نیازهای دنیوی خود یاد می‌کنند و از او فقط دنیا را می‌خواهند و در مورد آخرت چیزی نمی‌خواهند. این افراد، تنها به مواهب مادی دنیا نظر دارند و حتی در دعا‌های خود نیز به غیر از نعمت‌های دنیوی چیز دیگری از خدا نمی‌خواهند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها درخواست کسانی که به دنبال هدف‌های اخروی هستند و در گزینه (۴) مطرح شده است، با درخواست دنیاطلبان در آیه بالا، دو فرق با یکدیگر دارد: اول اینکه گروه نخست فقط دنیا را می‌خواهد و گروه دیگر هم دنیا و هم آخرت را می‌خواهد. دوم اینکه دنیاطلبان تنها خواستار لذت‌های دنیا هستند ولی اهل ایمان از بین لذت‌های دنیا فقط آنچه را که «حسنة» است می‌خواهند یعنی چیزی که واقعا خوب و نیکو باشد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ آیات گزینه‌های (۱) و (۳)، به هدف‌ها و دل‌بستگی‌های «پایان‌پذیر و موقتی» یا «فرعی» و «دنیوی» اشاره دارند. آیه گزینه (۴)، به هدفمندی جهان اشاره دارد.

گزینه ۳ ☆☆☆☆☆ ۴۷

آیه شریفه: «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟» به هدف‌های «پایان‌ناپذیر و همیشگی» یا هدف‌های «اصلی» و «اخروی» اشاره می‌کند. این نوع هدف‌ها پاسخگوی استعدادهای مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند. اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید. هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ گزینه‌های (۱) و (۲) و (۴)، ویژگی‌های هدف‌ها و دل‌بستگی‌های «پایان‌پذیر و موقتی» یا «فرعی» و «دنیوی» را بیان می‌کنند.

گزینه ۳ ☆☆☆☆☆ ۴۸

این پیام: «هدف‌های پایان‌پذیر همان هدف‌های دنیوی هستند.» پیام آیات ۱۸ اسراء: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خوری و سرافکنندگی در آن وارد شود.» و ۶۰ قصص: «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟» است.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ با توجه به توضیح بالا، سایر گزینه‌ها نادرست است.

گزینه ۴ ☆☆☆☆☆ ۴۹

خداوند در آیه شریفه: «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟» به مقایسه هدف‌های اصلی و فرعی پرداخته است. بر اساس این آیه، تمام نعمت‌های دنیوی که خداوند در اختیار انسان قرار داده کالای زینتی است که زندگی دنیوی را زینت داده است. و نعمتهایی که نزد خدا است به خاطر جاودانه بودنشان بهتر و پایدارتر هستند. با دقت در بهتر و پایدارتر بودن نعمت‌های اخروی، هر انسان عاقلی می‌فهمد که نباید نعمت‌های زودگذر دنیوی را بر نعمت‌های جاودانه اخروی ترجیح دهد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ گزینه (۳)، ویژگی هدف‌ها و دل‌بستگی‌های «پایان‌پذیر و موقتی» یا «فرعی» و «دنیوی» را بیان می‌کند. با در نظر گرفتن عبارت: «آیا اندیشه نمی‌کنید؟» در آخر آیه، گزینه‌های (۱) و (۲) نادرست است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆☆ ۵۰

با توجه به تعالیم قرآنی در خصوص معیارهای انتخاب هدف، برنامه‌ریزی انسان باید در برگزیدن اهداف اخروی و اهداف دنیوی باشد و به گونه‌ای تنظیم شود که اهداف اخروی اصل قرار گیرند و هدف‌های دنیوی پیرو و تابع آنها باشند.

نکته طلایی ﴿ آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، به همین مفهوم هم اشاره دارد.

گزینه ۱ ☆☆☆☆☆ ۵۱

باتوجه به آیات قرآن کریم، اهداف پایان‌ناپذیر و اخروی، اهداف «اصلی» و اهداف پایان‌پذیر و دنیوی، اهداف «فرعی» در زندگی انسان می‌باشند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ در قسمت دوم گزینه‌های (۲) و (۳)، عبارت «غیر ضروری» در مورد هدف‌های فرعی نادرست است، زیرا هدف‌های اصلی و فرعی، هر دو خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند. در قسمت اول گزینه (۴)، واژه «فناپذیر»، در مورد هدف‌های اصلی نادرست است، زیرا این نوع هدف‌ها همیشگی هستند.

گزینه ۳ ☆☆☆☆☆ ۴۱

این درخواست اهل ایمان: «پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.» یک درخواست هوشمندانه از خداوند است، چراکه در آن، اول اینکه هم دنیا و هم آخرت درخواست شده است. دوم اینکه در آن، از بین لذت‌های دنیا فقط آنچه را که «حسنة» است، یعنی چیزی که واقعاً خوب و نیکو باشد، درخواست شده است.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ گزینه‌های (۱) و (۴)، دعا و درخواست از خداوند نمی‌باشند. گزینه (۲)، درخواست مشرکان پس از مرگ و در عالم برزخ است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆☆ ۴۲

سه پیام قسمت‌های «ب»، «د» و «ه»، پیام قابل برداشت از آیه ۲۰۰ سوره بقره می‌باشند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ دو پیام قسمت‌های: «الف» و «ج»، پیام آیه ۱۸ سوره اسراء: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ ...» می‌باشند.

گزینه ۴ ☆☆☆☆☆ ۴۳

در آیه شریفه: «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟» هدف‌های اصلی و فرعی با هم مقایسه شده است. در این آیه، معیار تشخیص هوشمند بودن افراد، انتخاب هدف‌های بهتر و پایدارتر در زندگی آنان است. با توجه به این آیه، با دقت در بهتر و پایدارتر بودن نعمت‌های اخروی، هر انسان عاقلی می‌فهمد که نباید نعمت‌های زودگذر دنیوی را بر نعمت‌های جاودانه اخروی ترجیح دهد.

روش مطالعه ﴿ برای پاسخ دادن به این نوع تست، در صورت حفظ بودن آخر آیه، به آسانی می‌توان پاسخ صحیح را تشخیص داد. بر این اساس، با تکرار زیاد آیه، باید متن آیه را به خاطر سپرد.

گزینه ۱ ☆☆☆☆☆ ۴۴

آیه شریفه: «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.» به هدف‌ها و دل‌بستگی‌های «پایان‌ناپذیر و همیشگی» یا هدف‌های «اصلی» و «اخروی» اشاره می‌کند. این نوع هدف‌ها پاسخگوی استعدادهای مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند. اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید. هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ گزینه (۲)، از نظر علمی نادرست است، زیرا اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شود. گزینه‌های (۳) و (۴)، ویژگی‌های هدف‌های دنیوی را بیان می‌کنند.

گزینه ۲ ☆☆☆☆☆ ۴۵

خداوند در آیات ۲۰۱ و ۲۰۲ سوره بقره می‌فرماید: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»

روش مطالعه ﴿ یکی از مواردی که هنگام یادگیری پیام آیات و روایات باید مورد توجه قرار گیرد، این است که باید مشخص کنیم که عبارت‌های هر آیه و یا حدیث، سیمای چه کسانی را به تصویر کشیده است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆☆ ۴۶

این عبارت که: «اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.» ویژگی‌های هدف‌های «پایان‌ناپذیر و همیشگی» یا هدف‌های «اصلی» و «اخروی» است. آیه شریفه: «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.» نیز به هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی اشاره دارد.

گزینه ۳

اهداف اصلی و فرعی هر دو خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۲)، فقط به یک از دسته هدف‌های اصلی و فرعی اشاره دارند. در قسمت دوم گزینه (۴)، فقط سرگرم شدن به اهداف فرعی نباید مطرح شده است.

گزینه ۴

بر اساس تعالیم اسلامی تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.

تمرین تست‌زنی برای پاسخ دادن به این نوع تست، مستقیم نباید سراغ گزینه صحیح بروید بلکه پس از حذف گزینه‌های نادرست باید گزینه صحیح را انتخاب نمایید. گزینه‌های (۱) و (۲) نادرست است، زیرا تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیوی و اهداف فرعی ناپسند نیست، بلکه ضروری است. گزینه (۳) نادرست است، زیرا تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیوی و اهداف فرعی در هر حالتی خوب نیست، برای مثال، در راه رسیدن به آنها نباید مرتکب گناه شویم.

گزینه ۱

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل.

تمرین تست‌زنی برای پاسخ دادن به این تست هم باید پس از حذف گزینه‌های نادرست، گزینه صحیح را انتخاب نمود. گزینه‌های (۲) و (۴)، در مورد اهداف اصلی صحیح است نه اهداف فرعی. در گزینه (۳)، به جای هدف‌های پایان‌پذیر باید هدف‌های پایان‌ناپذیر می‌آمد.

گزینه ۳

این مصرع از شعر زیبای مولوی: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست»، به موضوع برترین هدف اشاره دارد. این مصرع را به صورت یک ضرب‌المثل در جایی که یک چیز، جامع و در بردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌کنند. به میزانی که هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.

روش تست‌زندن برای پاسخ دادن به تست‌های چند قسمتی می‌توان از قسمت دوم یا سوم آن‌ها به حذف گزینه پرداخت. قسمت دوم گزینه‌های (۲) و (۴) نادرست است. قسمت اول گزینه (۲)، با وجود اینکه از نظر مفهومی صحیح است، ولی پیام این مصرع از شعر زیبای مولوی نمی‌باشد.

گزینه ۲

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۴) نادرست است، زیرا تنها هدف‌های اصلی را باید در اولویت قرار دهیم نه هدف‌های اصلی و فرعی را. با توجه به توضیح داده شده، قسمت دوم گزینه (۳) نادرست است.

گزینه ۴

معمولاً آدم‌های زیرک و هوشمند هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند». برخی هدف‌های زندگی، نیز این‌گونه‌اند؛ یعنی در بردارنده هدف‌های دیگر نیز هستند و رسیدن به آنها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست.

تمرین تست‌زندن در این تست، قسمت اول همه گزینه‌ها می‌تواند پاسخ صحیح باشد، بنابراین باید به حذف قسمت دوم گزینه‌ها اقدام کرد. در گزینه (۱)، عبارت «هدف‌های کمتری» و در گزینه‌های (۲) و (۳)، عبارت «استعدادهای مادی»، با توجه به توضیح بالا نادرست است.

گزینه ۳

با توجه به دو ویژگی «متنوع بودن استعدادها انسان» و «بی‌نهایت‌طلبی او»، اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، آن هدف، کامل‌تر است. بنابراین برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که همه استعدادها متنوع ما را دربرگیرد (جامع بودن) و در جایی متوقف نشود (بی‌نهایت‌طلبی) و نهال وجود ما را به درختی پر بار و زیبا تبدیل کند به طوری که سراسر وجود ما را شادابی، بالندگی، شور و نشاط فرا گیرد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها با توجه به توضیح داده شده، قسمت دوم گزینه‌های (۱) و (۴) نادرست است. قسمت اول گزینه (۲)، ویژگی هدف نهایی انسان است.

گزینه ۲

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل.

مقایسه طلایی ویژگی هدف برتر و جامع‌تر: «در بردارنده هدف‌های دیگر نیز هستند و رسیدن به آنها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست». ویژگی هدف کامل‌تر: «بهتر بتواند پاسخگوی دو ویژگی متنوع بودن استعدادها انسان و بی‌نهایت‌طلبی او باشد». ویژگی برترین هدف اصلی انسان: «همه استعدادها متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود». بر این اساس، گزینه (۲)، ویژگی و ویژگی هدف کامل‌تر را بیان می‌کند، نه ویژگی برترین هدف اصلی انسان را.

گزینه ۱

الف- بر اساس تعالیم اسلامی، هدفی که «هدف‌های بیشتری را در درون خود جای دهد»، هدفی برتر و جامع‌تر است.

ب- با توجه به دو ویژگی «متنوع بودن استعدادها انسان» و «بی‌نهایت‌طلبی او» اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، آن هدف، کامل‌تر است.

ج- برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که همه استعدادها متنوع ما را دربرگیرد (جامع بودن) و در جایی متوقف نشود (بی‌نهایت‌طلبی) و نهال وجود ما را به درختی پر بار و زیبا تبدیل کند به طوری که سراسر وجود ما را شادابی، بالندگی، شور و نشاط فرا گیرد.

تمرین تست‌زنی برای پاسخ دادن به این سبک از تست‌های ترکیبی جدید، باید با به یاد آوردن توضیح بالا، به حذف گزینه‌های نادرست پرداخت و برای این کار می‌توان با در نظر گرفتن قسمت دوم یا سوم تست، به حذف گزینه‌های نادرست اقدام کرد.

گزینه ۴

حضرت علی^(ع) رشد و تکامل خود را زیر نظر و با تربیت (هدایت معنوی) پیامبر اکرم^(ص) آغاز کرد و بدلیل انتخاب درست مقصود و هدف نهایی خویش (که همان قرب و نزدیکی به خداوند بود) جلوه‌گاه همه کمالات و زیبایی‌ها شد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها با توجه به توضیح داده شده قسمت اول گزینه‌های (۲) و (۳) نادرست است. قسمت دوم گزینه (۱) نادرست است، زیرا نزدیکی به خداوند، مادی و ظاهری و جسمانی نمی‌باشد و تنها به صورت معنوی است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۶۸

در تعالیم اسلامی روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد پس شایسته است که تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد. البته نزدیکی و تقرب به خداوند، نزدیکی مکانی و ظاهری نیست. چه بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند ولی هیچ نزدیکی به هم احساس نکنند. نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است، همان طور که دوری از او هم بدترین نوع دوری است. خدا سرچشمه زیبایی‌ها و خوبی‌هاست و انسان‌ها به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند به خدا نزدیک‌تر می‌شوند.

تمرین تست‌زنی برای پاسخ دادن به این تست، باید از قسمت دوم یا سوم آن به حذف گزینه‌های نادرست پرداخت. توجه به توضیحات بالا، قسمت دوم گزینه‌های (۱) و (۴) نادرست است، زیرا خداوند یک هدف اخروی است نه دنیوی. قسمت سوم گزینه (۳) نادرست است، زیرا راه وصول به قرب الهی از طریق عبادت و بندگی خداوند است نه شناخت و معرفت عمیق او.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۶۹

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها قسمت «الف» نادرست است، زیرا نزدیکی و تقرب به خداوند، نزدیکی مکانی و ظاهری نیست. قسمت «ج» نادرست است، زیرا نزدیکی به خدا به صورت مادی و ظاهری نیست و به صورت معنوی و حقیقی است.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۷۰

افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند. آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعد الله ثواب الدنیا و الآخرة»، نیز به همین مفهوم اشاره دارد.

تمرین تست‌زنی برای پاسخ دادن به این نوع تست، حتماً از روش حذف گزینه‌های نادرست و آن هم از قسمت دوم باید استفاده کرد. آیه گزینه‌های (۱) و (۳)، به حکیمانانه بودن جهان اشاره دارد و به مقصود نهایی انسان اشاره ندارد. قسمت اول گزینه (۲) نادرست است، زیرا در این گزینه، از ساختن زندگی مادی انسان سخن به میان نیامده است.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۷۱

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل.

روش مطالعه برای پاسخ دادن سریع و بدون اشتباه به این نوع سؤالات حفظی، ابتدا باید عین عبارت‌های کتاب را حفظ نمود و سپس بدون نیاز به استدلال و فقط با توجه به عبارت‌های کتاب، گزینه صحیح را انتخاب نمود. با توجه به توضیح داده شده، قسمت اول گزینه‌های (۲) و (۴) و قسمت دوم گزینه (۱) نادرست است.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۷۲

افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها سرکوب کردن هدف‌های مادی در قسمت «الف» نادرست است، زیرا همان‌طور که گفته شد تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۶۲

هرکس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در ذات خود (به‌صورت فطری) در جست‌وجوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و تا به آن منبع و مبدأ نرسد، آرامش نیافته و از پای نخواهد نشست.

روش مطالعه برای پاسخ دادن به سؤالات حفظی، باید عین عبارت‌های کتاب را حفظ نمود و بدون نیاز به استدلال و فقط با توجه به عبارت‌های کتاب، باید به این نوع سؤال پاسخ داد. قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۳)، به هدف نهایی انسان نمی‌باشد.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۶۳

هرکس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در ذات خود (به‌صورت فطری) در جست‌وجوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و تا به آن منبع و مبدأ نرسد، آرامش نیافته و از پای نخواهد نشست.

توضیح جست‌وجوی درونی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها برای هر انسانی، بیانگر فطرت خداگرای انسان است که در درس بعد توضیح داده شده است. گزینه (۱)، نادرست است، زیرا هر انسانی به صورت فطری در جست‌وجوی مبدأ آرامش است نه به صورت آگاهانه و انتخابی. با توجه به توضیح داده شده، گزینه‌های (۲) و (۴)، از نظر علمی نادرست است، زیرا نزدیکی به خدا با بندگی حاصل می‌شود، نه فقط با معرفت به خدا و به صورت معنوی است نه ظاهری.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۶۴

مراجعه شود به پاسخ پرسش قبل

تمرین تست‌زنی برای پاسخ دادن به این تست، نیز باید پس از حذف گزینه‌های نادرست، پاسخ صحیح را انتخاب نمود. گزینه (۱)، نادرست است، زیرا سرچشمه و مبدأ همه کمالات و زیبایی‌ها خداوند است نه اینکه در روح انسان قرار داده شده است. در گزینه (۲)، جسم انسان نادرست است. در گزینه (۳)، عبارت «کمالات و خوبی‌های خداوند حد و اندازه دارد» نادرست است.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۶۵

در اندیشه اسلامی فقط خدا می‌تواند روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند و زمینه شکوفا شدن استعداد‌های متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد. پس برترین و اصلی‌ترین هدفی که می‌تواند غایت و مقصد زندگی انسان باشد، خداست.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳)، کلمه «مادی» نادرست است.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۶۶

روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد.

روش مطالعه یکی از مواردی که هنگام یادگیری پیام آیات و روایات باید مورد توجه قرار گیرد، این است که باید مشخص کنیم که عبارت‌های هر آیه و یا حدیث، سیمای چه کسانی را به تصویر کشیده است.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۶۷

بر اساس تعالیم اسلامی، روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد، پس شایسته است که تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها با توجه به توضیح بالا، قسمت دوم گزینه‌های (۳) علت قسمت اول آن نمی‌باشد. در قسمت دوم گزینه (۲) و (۴)، جسم پایان‌ناپذیر انسان نادرست است.

دارد. از دیگر مفاهیم این بیت، این است که به میزانی که هدف ما برتر و جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد.

تمرین تست‌زنی برای پاسخ دادن به این تست مفهومی، فقط از طریق حذف گزینه‌های نادرست عمل کنید. گزینه (۲) نادرست است، زیرا با انتخاب خداوند نه با شناخت خداوند به عنوان هدف، با یک تیر چند نشان می‌زنند. گزینه (۴)، مفهوم این بیت نیست. از بین گزینه‌های (۱) و (۳)، گزینه (۳)، کامل‌تر است.

۷۹ ☆☆☆☆☆ گزینه ۲

الف- این مصرع از شعر زیبای مولوی: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست»، بیانگر آن است که به میزانی که هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.

ب- آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، به برترین و کامل‌ترین هدف اصلی انسان (فعد الله ثواب الدنیا و الآخرة) اشاره دارد. ج- بیت: «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ / خوبی قمر بهتر، یا آن که قمر سازد؟»، به انتخاب خداوند به عنوان برترین و اصلی‌ترین هدف انسان اشاره دارد.

روش تست زدن برای پاسخ دادن به این نوع تست، بهتر است با در نظر گرفتن هر قسمتی از سؤال که به پاسخ آن اطمینان داریم، به حذف گزینه‌های نادرست بپردازیم. با توجه به توضیح بالا، قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۳) نادرست است. با مقایسه قسمت سوم گزینه‌های (۲) و (۴)، در می‌یابیم که گزینه (۲)، مناسب‌تر است.

۸۰ ☆☆☆☆☆ گزینه ۲

آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، به برترین و کامل‌ترین هدف اصلی انسان اشاره دارد. بر این اساس، بجز قسمت «الف»، سایر عبارات‌ها از این آیه قابل برداشت است.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها قسمت الف نادرست است، زیرا تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.

۸۱ ☆☆☆☆☆ گزینه ۳

الف- خداوند در آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند». اعلام می‌کند که هر کس که فقط دنیا را بخواهد، در آخرت نصیبی و بهره‌ای نخواهد داشت.

ب- بر اساس آیات شریفه: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است»، هر کس که دنیا و آخرت را با هم درخواست کند، در دنیا، به او نصیب و بهره‌ای داده می‌شود و در آخرت هم هر چه زودتر به حساب اعمال بندگان خود خواهد رسید.

ج- آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»

روش مطالعه برای پاسخ دادن به این نوع تست، فقط باید با در نظر گرفتن عین عبارات‌های آیه به سؤال پاسخ دهید، بر این اساس، باید متن آیات را حفظ شوید. بر اساس آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود»، قسمت اول گزینه‌های (۲) و (۴) نادرست است. بر اساس آیه شریفه: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد»، قسمت دوم گزینه (۱) نادرست است.

گزینه ۳

۷۳ ☆☆☆☆☆

مراجعه شود به پاسخ سه پرسش قبل.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها آیه گزینه (۱)، به حکیمانه و هدفمند بودن آفرینش تمامی مخلوقات اشاره دارد. آیه گزینه (۲)، به حقیقی بودن زندگی اخروی اشاره دارد. آیه گزینه (۴)، به گرایش فطری انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها اشاره دارد.

گزینه ۲

۷۴ ☆☆☆☆☆

پیام اصلی آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، این است که افراد زیرک با انتخاب خدا (فعد الله) به عنوان هدف اصلی زندگی، با یک تیر چند نشان می‌زنند. هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند (ثواب الدنیا) و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را برای رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند. (فعد الله ثواب الدنیا و الآخرة)

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها در گزینه (۱)، اهداف پایان‌پذیر و فرعی نادرست است. گزینه (۳)، مفهوم اصلی این آیه نیست. گزینه (۴) نادرست است، زیرا انجام کارها باید در جهت رضای خدا باشد نه خلق خدا.

گزینه ۴

۷۵ ☆☆☆☆☆

آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة» و بیت: «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟...» به این حقیقت اشاره دارند که با انتخاب خدا به عنوان برترین هدف، هم اهداف مادی و هم برترین هدف اخروی انسان که همان تقرب و نزدیکی به خداوند است، حاصل می‌شود.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها مصرع گزینه (۱)، به فطرت خداگرایی انسان اشاره دارد. مصرع گزینه‌های (۲) و (۳)، به هدف‌های برتر و جامع‌تر اشاره دارند، نه به برترین هدف انسان که تقرب و نزدیکی به خداوند است. اگر گزینه (۴) نبود در این صورت، گزینه‌های (۲) و (۳)، انتخاب می‌شدند.

گزینه ۱

۷۶ ☆☆☆☆☆

نزدیکی به خدا به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همان‌طور که دستیابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.

نکته طلایی تا گرایش فطری خداگرایی انسان به صورت آگاهانه و به شکلی زندگی خداوند منجر نشود، باعث خوشبختی انسان نمی‌شود. قسمت اول گزینه‌های (۳) و (۴) نادرست است، زیرا یکی از گرایش‌های فطری هر انسانی، خداشناسی و خداگرایی فطری است. قسمت دوم گزینه (۲) نادرست است، زیرا نزدیکی و تقرب به خداوند با بندگی خدا حاصل می‌شود نه با تفکر در آیات و نشانه‌های الهی.

گزینه ۴

۷۷ ☆☆☆☆☆

این بیت زیبای مولوی: «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟ / یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟»، به انتخاب خداوند به عنوان برترین و اصلی‌ترین هدف انسان اشاره دارد. آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، نیز به همین مفهوم اشاره دارد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها با توجه به توضیح داده شده، قسمت اول گزینه (۲) نادرست است. قسمت دوم گزینه‌های (۱) و (۳)، به کم ارزش بودن حیات دنیوی و حقیقی بودن حیات در آخرت اشاره دارد.

گزینه ۳

۷۸ ☆☆☆☆☆

این بیت مولوی: «ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ / خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد؟»، به انتخاب خداوند به عنوان جامع‌ترین و برترین هدف انسان، اشاره

۸۵ ☆☆☆☆☆ گزینه ۴

از بین عبارتهای مذکور، سه عبارت «الف»، «ج» و «د» صحیح است.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ قسمت «ب» نادرست است، زیرا توجه با توجه به دو ویژگی «متنوع بودن استعدادهاى انسان (نه جاودانگی انسان)» و «بی‌نهایت‌طلبی او» اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، آن هدف، کامل‌تر است.

۸۶ ☆☆☆☆☆ گزینه ۳

از بین عبارتهای مذکور، تنها دو عبارت «ب» و «ج» با هم تناسب دارند.

آیه قسمت «ب»، به هدف‌های اصلی و پایان‌ناپذیر اشاره دارد. بر اساس این آیه، دستیابی به هدف نهایی همانند رسیدن به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد. آیه قسمت «ج»، با توجه به عبارت: «آیا اندیشه نمی‌کنید؟»، بیانگر این حقیقت است که آدم‌های زیرک و هوشمند معمولاً سعی می‌کنند با انتخاب هدف‌های خود، «با یک تیر چند نشان بزنند.»

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ آیه قسمت «الف»، بیانگر این مفهوم است که اگر هدف‌های دنیوی در زندگی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند. آیه قسمت «د»، بیانگر هدف اصلی است نه فرعی.

۸۷ ☆☆☆☆☆ گزینه ۴

از بین عبارتهای مذکور، تنها عبارتهای دو قسمت «ب» و «د»، با هم تناسب دارند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ قسمت «الف» نادرست است، زیرا انسان به دلیل بی‌نهایت طلب بودن، به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود. (نه اینکه از طریق آن، استعدادهاى گوناگون خویش را به کمال رساند). قسمت «ج» نادرست است، زیرا انسان به دلیل داشتن مجموعه‌ای فراوان از استعدادهاى مادی و معنوی، به دنبال انتخاب هدف‌هایی (جامع) است که از طریق آن، استعدادهاى گوناگون خویش را به کمال رساند.

۸۸ ☆☆☆☆☆ گزینه ۲

الف- در آیه شریفه: «قل إن صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین»، هدف نماز، تمامی اعمال انسان و زندگی و مرگ او، «برای خداوند که پروردگار جهانیان است»، معرفی شده است.

ب- مطابق فرمایش امام علی (ع): «ای مردم ... هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وانگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازند.»

ج- خداوند در آیات شریفه: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»، به هر به هر کس که دنیا و آخرت را با هم درخواست کند، اعلام می‌کند که در آخرت هم خداوندی که در حسابرسی سریع است پاداش او را خواهد داد.

روش تست زدن ﴿ اولین گام برای انتخاب گزینه صحیح، مطالعه درست صورت سؤال است. مطابق صورت سؤال، قسمت دوم پاسخ باید نادرست باشد. مطابق توضیح بالا، قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۳) نادرست است. مطابق صورت سؤال، قسمت دوم گزینه (۴)، باید نادرست باشد.

۸۹ ☆☆☆☆☆ گزینه ۳

خداوند در آیه ۱۹ سوره اسراء: «آن کس که سرای آخرت را بطلید و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.»، ایمان و تلاش را شرط‌های رسیدن به پاداش در آخرت معرفی می‌نماید.

توضیح ﴿ شرط پذیرش تلاش‌های دنیوی، «ایمان» است و شرط سعادت اخروی، «تلاش و ایمان» است.

۸۲ ☆☆☆☆☆ گزینه ۱

الف- آیه شریفه: «و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ و الْأَرْضِ و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق»، بیانگر این حقیقت است که انسان نیز مانند موجودات دیگر قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است و گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف (قرب الهی) به او داده شده است.

ب- آیه شریفه: «قل إن صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین»، بیانگر این حقیقت است که انسان‌های مخلص، مسیر طبیعی (مرگ و حیات) و مسیر عبادی خود (نماز و سُک) را فقط برای خداوند عالمیان می‌دانند.

ج- با توجه به مفهوم آیه شریفه: «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»، عبارت: «آیا اندیشه نمی‌کنید؟»، در این آیه، این مفهوم برداشت می‌شود که آدم‌های زیرک و هوشمند، هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند.»

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ با در نظر گرفتن توضیح بالا، قسمت دوم گزینه‌های (۲) و (۳) نادرست است. قسمت سوم گزینه (۴)، به انتخاب هدف‌های برتر و جامع‌تر اشاره ندارد.

۸۳ ☆☆☆☆☆ گزینه ۱

ب- انسان نیز مانند موجودات دیگر قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است و گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف (قرب الهی) به او داده شده است.

د- برترین و اصلی‌ترین هدف ما خداوند است. چه کسی جز او می‌تواند روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند و زمینه شکوفا شدن استعدادهاى متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد؟

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها ﴿ قسمت «الف» نادرست است، زیرا نزدیکی و تقرب به خداوند، (عندالله) نزدیکی مکانی و ظاهری (مادی) نیست، بلکه یک نزدیکی حقیقی (معنوی) است. قسمت «ج» نادرست است، زیرا از دیدگاه امام علی (ع)، علت منع شدن انسان از سرگرم شدن به کارهای لهو، بیهوده نبودن خلقت او است و دلیل نپرداختن به کارهای لغو و بی‌ارزش، واگذار نشدن او به خودش می‌باشد.

۸۴ ☆☆☆☆☆ گزینه ۲

الف- مولوی می‌فرماید: «در عالم، یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست؛ اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.» (تقدم هدف اصلی بر اهداف فرعی)

ب- «و اگر جمله را به‌جا آری و آن را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی؛ همچنان که پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی.» (= فرجام غفلت از خدا و تقدم هدف‌های فرعی بر هدف اصلی)

ج- «تو گویی اگرچه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی‌کنم در عوض، چندین کار دیگر انجام می‌دهم، گویم آدمی را برای آن کارهای دیگر نیافریده‌اند. همچنان باشد که تو شمشیر جواهرنشانی که قیمت نتوان بر آن گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را ساطور گوشت‌گندیده‌ای کنی و یا دیگ زربین را بیاوری و در آن شلغم بپزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته‌ام! جای افسوس و خنده نباشد!» (اهداف فرعی را جایگزین هدف اصلی کردن)

روش مطالعه ﴿ برای پاسخ دادن به این سؤال دشوار، در قدم اول باید سه عبارت رنگی بالا را به ذهن بسپارید. در مرحله بعد، علت ایجاد این موارد و مثال‌های هر کدام را به ذهن بسپارید و به طور پیوسته تکرار کنید. قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۳)، به معنای هدف اصلی زندگی نیست. با توجه به توضیح بالا، قسمت سوم گزینه (۴) نادرست است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۹۰

الف- براساس آیه: «قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»، به دلیل پروردگار جهانیان بودن خدا، لازم است تمامی اعمال و زندگی ما برای خدا باشد. ب- نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است، همان طور که دوری از او هم بدترین نوع دوری (ابتعاد) است.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها { قسمت اول گزینه‌های (۳) و (۴)، بیانگر برترین و اصلی‌ترین هدف زندگی انسان است. با توجه به توضیح بالا، قسمت دوم گزینه (۱) نادرست است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۹۱

الف- با استناد به آیه شریفه: «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»، با دقت در بهتر و پایدارتر بودن نعمت‌های اخروی، هر انسان عاقلی می‌فهمد که نباید نعمت‌های زودگذر دنیوی را بر نعمت‌های جاودانه اخروی ترجیح دهد. ب- بهره نبردن از سرمایه درونی عقل که موجب تشخیص مسیر درست زندگی از راه‌های غلط است، دل بستگی به اهداف دنیوی را به دنبال دارد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها { سایر گزینه‌ها به اهداف اصلی و اخروی اشاره دارند که انتخاب آنها نتیجه استفاده از نیروی عقل است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۹۲

الف- آیه مبارکه: «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»، به حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین (ما خلقناهما الا بالحق)، به معنای هدف‌دار بودن خلقت آنها اشاره دارد. ب- براساس این آیه، هدفمند بودن خلقت هر یک از موجودات (ما خلقناهما الا بالحق)، معلول است و حکیم بودن خالق آنها علت این خلقت هدفمند است.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها { گزینه (۱)، علت و معلول را برعکس بیان کرده است. و سایر گزینه‌ها بی‌ربط است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۹۳

الف- آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند»، به هدف‌های فرعی و دنیوی اشاره دارد. براساس این آیه، اگر هدف‌های دنیوی در زندگی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند. ب- این سخن مولانا: «اگر جمله کارها را به جا آری و آن کار اصلی را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی»، به تقدم هدف‌های فرعی بر هدف اصلی زندگی اشاره دارد.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها { گزینه‌های (۱) و (۴)، به تقدم هدف‌های اصلی بر فرعی اشاره دارند. گزینه (۳)، به هدفمند بودن خلقت انسان و توجه به آن اشاره دارد.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۹۴

حضرت علی^(ع) هرگاه که مردم را موعظه می‌کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارات آغاز می‌کرد: «ای مردم ... هیچ کس بیهوده آفریده نشده (و ما بینهما لاعبین - علت) تا خود را سرگرم کارهای لهو کند. (معلول) و او را به خود وانگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.»

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها { با توجه به اینکه بیهوده آفریده نشدن که مفهوم عبارت قرآنی: «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ» است، توسط امام علی^(ع) عامل نپرداختن به کارهای لهو معرفی شده، سایر گزینه‌ها نادرست است.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۹۵

الف- با توجه به آیه ۶۰ سوره قصص: «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»، آنچه داده شده که مصداق آن، عبارت قرآن «هذه الحیة الدنیا» است، به عنوان کالای زندگی دنیا و آرایش آن است. ب- در این آیه، تعبیر «بهتر و پایدارتر» در مورد «آنچه نزد خداست» یا عبارت قرآنی: «فعد الله» به کار رفته است.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها { قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۲) در درس ۳ دهم، سخن کافران در مورد انکار معاد است قسمت دوم گزینه (۴)، اعمال ماست نه آنچه نزد خداست.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۹۶

الف- ابن مصرع: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست»، بیانگر آن است که به میزانی که هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند. ب- انجام کارها برای خداوند که مصداق آن در آیه: «قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» آمده است، انسان را به برترین هدف یعنی نزدیکی و تقرب به خداوند می‌رساند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها { سایر گزینه‌ها دربردارنده اعمال اختیاری دارای حسن فعلی و فاعلی برای رسیدن به قرب الهی نمی‌باشند.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۹۷

الف- آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند»، به هدف‌های فرعی و پایان‌پذیر اشاره دارد. ب- براساس این آیه، اگر هدف‌های دنیوی در زندگی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند

تحلیل تست ۱۴۰۰ { این تست، یک تست، مفهومی با سطح دشواری متوسط است. برای پاسخ دادن به آن، ابتدا باید گزینه‌های نادرست را یکی پس از دیگری حذف کرد تا در پایان بتوان گزینه صحیح را تشخیص داد. گزینه‌های (۲) و (۳)، نادرست است، زیرا این دو گزینه، به هدف‌های اصلی و پایان‌ناپذیر اشاره دارند. گزینه (۴) نادرست است، زیرا هدف‌های فرعی استعداد‌های مادی انسان را شکوفا می‌سازند نه معنوی او را.

گزینه ۱ ☆☆☆☆ ۹۸

الف- آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، به برترین و کامل‌ترین هدف اصلی انسان (فعد الله ثواب الدنیا و الآخرة) اشاره دارد. ب- البته این هدف، (نزدیکی به خدا) به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، (ثواب الدنیا و الآخرة) همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همان طور که دستیابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد

تحلیل تست ۱۴۰۰ { در نگاه اول، این تست، یک تست دشوار به نظر می‌رسد، ولی با اندکی دقت در می‌بایم که قسمت اول گزینه‌های (۲) و (۴)، سخن کافران در انکار معاد است و نمی‌تواند به انسان در یافتن هدف اصلی زندگی کمک کند. با توجه به توضیح قسمت «ب»، قسمت دوم گزینه (۴) نادرست است.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۹۹

قرآن کریم در آیه ۱۸ از سوره اسراء می‌فرماید: «ان کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخوایم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»

تحلیل تست ۱۴۰۰ { این سبک سؤال که با توجه به نام سوره، باید محتوای آیه و گزینه صحیح را انتخاب نمود، در کنکور امسال زیاد سؤال آمده بود. البته در این سؤال، با توجه به اینکه ابتدای آیه آمده است، می‌توان گزینه صحیح را تشخیص داد. با توجه به توضیح بالا، سایر گزینه‌ها نادرست است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۱۰۴

اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت‌طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعدادهای گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. کسی هم که فکر می‌کند با داشتن شهرت می‌تواند به این نتایج برسد، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد. پس این اختلاف در هدف‌ها (معلول)، ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد. (علت)

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها: با توجه به توضیح بالا، قسمت اول گزینه (۳) و قسمت دوم گزینه‌های (۲) و (۴) که کلی هستند، نادرست است.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۱۰۵

این عبارت صورت سؤال که: عبارت «یک تیر و چند نشان»، ویژگی هدف‌های برتر و جامع‌تر را بیان می‌کند. پیام اصلی آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، این است که افراد زیرک با انتخاب خدا (فعد الله) به عنوان هدف اصلی زندگی، با یک تیر چند نشان می‌زنند. هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند (ثواب الدنیا) و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را برای رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها: آیه گزینه (۱)، تعریفی از بندگی خداوند و اخلاص است. گزینه‌های (۳) و (۴)، به جامع‌تر و برتر بودن هدف انسان اشاره ندارند.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۱۰۶

با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها، برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آنها نیازمند معیار و ملاک هستیم؛ معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعدادهای متنوع انسان را مشخص کنیم.

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها: گزینه (۱)، به موضوع اختلاف در انتخاب هدف مربوط می‌شود و به معیار انتخاب هدف‌های اصلی اشاره‌ای ندارد. گزینه (۲)، از نظر علمی نادرست است. گزینه (۴) نادرست است، زیرا هدف‌های اصلی و فرعی، هر دو خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند، مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۱۰۷

بیت: «ای باغ تویی خوش تر یا گلشن و گل در تو / یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد»، به این حقیقت اشاره دارد که با انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی زندگی، می‌توان با یک تیر چند نشان زد. هم می‌توان از بهره‌های مادی زندگی استفاده کرد و هم با انجام تمام کارهای دنیوی خود در جهت رضای خدا، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر کرد و سرای آخرت خویش را نیز آباد نمود.

تمرین تست‌زنی: برای پاسخ دادن به این تست، با توجه به گزینه‌های موجود، باید بهترین گزینه موجود را انتخاب نمود. با در نظر گرفتن توضیحات بالا، گزینه‌های (۱) و (۲) و (۴) مفهوم این بیت نمی‌باشند.

گزینه ۲ ☆☆☆☆ ۱۰۸

آیه شریفه: «و ما خلقنا السموات و الأرض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق»، به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. (ما خلقناهما الا بالحق)

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها: آیه گزینه (۱)، به نیازمندی همه مخلوقات در پیدایش و بقا به خداوند اشاره دارد. (درس ۱ دوازدهم) آیه گزینه (۳)، به ضرورت و حتمی بودن معاد و حیات ابدی اشاره دارد. (درس ۴ دهم) آیه گزینه (۴)، به علت آفرینش انسان و جن که بندگی خداست اشاره دارد.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۱۰۰

برخلاف حیوانات و گیاهان که استعدادهای محدود مادی دارند، انسان، مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی (جامع) است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خویش را به کمال رساند. (متنوع بودن استعدادهای انسان، علت نیازمندی به هدف‌های جامع‌تر)

تحلیل تست ۹۹: این تست، یک تست مفهومی و نسبتاً دشوار است. برای پاسخ دادن به آن، باید با به یاد آوردن متن کتاب، گزینه‌های نادرست را یکی پس از دیگری حذف نمود تا به پاسخ صحیح رسید. گزینه (۱) از نظر علمی نادرست است، زیرا روحیه بی‌نهایت‌طلب بودن انسان، سیری‌ناپذیر است. مطابق توضیح بالا، گزینه (۲) نادرست است. گزینه (۱) از نظر علمی نادرست است، زیرا روحیه بی‌نهایت‌طلب بودن انسان، توقف‌ناپذیر است.

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۱۰۱

الف- آیه شریفه: «و ما خلقنا السموات و الأرض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق»، بیانگر این حقیقت است که جهان آفرینش بی‌هدف و عبث نیست (و ما بینهما لاعین) و هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. (ما خلقناهما الا بالحق) انسان نیز مانند موجودات دیگر، از این قاعده کلی (ما خلقناهما الا بالحق) جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است. و گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف (قرب الهی) به او داده شده است. ب- این سخن مولوی: «در عالم یک چیز فراموش کردنی نیست و اگر همه چیز را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست»، نیز به هدفمند بودن خلقت انسان اشاره دارد.

تحلیل تست ۹۹: این تست، یک تست مفهومی و دشوار از این درس است. برای پاسخ دادن به آن، ابتدا باید گزینه‌های نامربوط و نادرست را حذف نمود تا بتوان با دقت بیشتری گزینه صحیح را تشخیص داد. گزینه (۳) نادرست است، زیرا با توجه به متن آیه، آفرینش انسان نیز مانند موجودات دیگر، هدفمند است. گزینه (۱) نادرست است، زیرا این آیه به خلقت انسان و امتیازاتی که خداوند به انسان داده است، اشاره‌ای ندارد. گزینه (۲) نادرست است، زیرا این آیه، به اشتراک انسان و سایر مخلوقات در هدفمند بودن اشاره دارد نه به تفاوت‌های او با سایر مخلوقات

گزینه ۴ ☆☆☆☆ ۱۰۲

بر اساس آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خوراری و سرافکندگی در آن وارد شود»، اگر کسی تنها زندگی زودگذر دنیوی را انتخاب کند، مشمول دو چیز می‌شود: الف- در این دنیا متناسب با اراده خداوند، به بخشی از خواسته‌های دنیایی خود می‌رسد. ب- در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است.

تحلیل تست ۹۹: یکی از تغییراتی که در سبک سؤالات ۹۹ به وجود آمده بود این بود که از قسمت تدبیر در آیات، سؤالات مفهومی زیادی طرح شد. برای پاسخ دادن به آن و تشخیص صحیح گزینه درست، باید متن آیات را حفظ نمود. با توجه به اینکه محازات مطرح شده در این آیه اخروی است، لذا قسمت اول گزینه‌های (۱) و (۳) نادرست است. مطابق متن آیه، قسمت دوم گزینه (۲) نادرست است.

گزینه ۳ ☆☆☆☆ ۱۰۳

مطابق آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خوراری و سرافکندگی در آن وارد شود»، «ورود با خوراری و سرافکندگی در دوزخ»، سرانجام دنیاطلبان و غافلان از آخرت است که مشمول اراده الهی شده‌اند.

تحلیل تست ۹۹: این سؤال سراسری ۹۹، به ما می‌آموزد که پس از یادگیری نکات و مفاهیم هر آیه و حدیث، متن آنها را نیز به خاطر سپرد، با در نظر گرفتن متن آیه، سایر گزینه‌ها نادرست است.